Lodzer Tageblat № 53

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

לאדזשער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16. טעלעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47 | מיטוואך, כ"ד אדר א' תרצ"ב | 2. marca 1932 | 25-טער יאהרגאנג

מארשאל פילסודסקי ארויסגעפאהרן קיין רומעניען

וועט אויך בעזוכען עגיפטען און ארץ-ישראל

פראטעסט-שטרייק פון מאגיסטראט-בעאמטע אין גאנץ פוילען

מארשאל פילסודסקי אפגעפאהרען קיין רומעניען

װאַרשאַ (טעלעפאניש) היינט איז מאַרשאַל פּילסודסקי אפגעפאָהרען קיין אויסלאַנד, קיין רומעניען אויף א לענגערן אפרוה-אורלויב. אין קרייזען-מיניסטעריום ווערט איהם פערטרעטען דער ערשטער וויצע-קריגס-מיניסטער גענעראל קאזשעמיערזש פאַבריצי.

װאַרשאַ (טעלעפאניש) מאַרשאַל פּילסודסקי איז ארויסגעפאָהרען מיט'ן לעצטען בערגער צוג. ווארשיינליך וועט ער אפּ-שטעלען אין רומעניען און פון דאָרט איז מעגליך, אַז ער וועט אַרויספאָהרען קיין עגיפּטען און ארץ ישראל.

אין ווארשא האבען געשטרייקט 13.000 שטאטישע בעאמטע

װאַרשאַ (טעלעפאניש) דער שטרייק אין אַלע מאַגיסטראַט-אפּטיילונגען איז אַריבער רוהיג. עס האָבען נאָר גע-אַרבעט די אָפּטיילונגען וואָס דאָס איז אַזאַ פערנעם ווי אין הנאה-טעג. קיין וואַסער איז נאָך האָט נישט פערפעהלט. אין די שפּיטעלער איז געווען א רוהיגע, וואָס האָט אויפגענומען קראַנקע. אויך אין די שלאַכט-הייזער האָט מען נישט געאַרבעט. ציזאַמען האָבען געשטרייקט 13000 מענ-שען.

ארום 11 פאַרמיטאָג האָבען זיך אויך אָפּגעשטעלט אויף איינציגע מינוט די טראַמוואַיען און די אויטאָבוסען.

װאַרשאַ (טעלעפאניש) פון גאַנצען לאַנד קומען אָן ידיעות וועגען שטרייק פון די שטאַטישע בעאַמטע. נישט אין אַ-מקומות האָט זיך דער שטרייק אַנגעהויבען. אומעטום איז אָבער די רוה נישט געשטערט געוואָרען.

אין אויבער-שלעזיען האט מען נישט געשטרייקט

קאַטאָוויץ (ספּ.) נישט קוקענדיג אויף'ן שטרייק פון די שטאַטישע בעאַמטע, האָבען אַלע מאַגיסטראַטען אין אויבער-שלעזיען געאַרבעט נאָרמאַל.

ארום קויהלען שטרייק

קאַטאָוויץ (טעלעפ.) די קויהלען-אינדוסטריעלער זענען אונצופרידען פונם אויסגאַנג פון דער צריבונאַל-קאַמי-סיע. זיי האַלטען, אַז א לוינען-רעדוק-ציע פון 8 פראָצ. איז צו ווייניג. זיי האָ-בען דערויבער בדעה צו רעדוצירען די אַרבייט. פיל גרובען וועלען פערמאַכט ווערען.

דאמבראווער קויהלען-ארבייטער פאר א וויטערדיגען שטרייק

סאָסנאָוויץ (טעלעפ.) א קאָנפערענץ פון 250 דעלעגאַטען האָט בע-שלאָסען ווייטער צו שטרייקען.

בלוטיגע געשעהענישען אין פיעטרקאוו

אין דער גרויסער גלאז-הוטע „הארטענסיא"

פיעטרקאָוו, 1 מערץ (פּאַט) היינט אין צווייטען טאָג פון שטרייק אין דער גלאָז-הוטע „האָרטענסיאַ" איז געקומען צו בלוטיגע געשעהענישען.

8 פריה האָט זיך פערזאַמעלט פאַר דער הוטע א המון פון ארום 1000 אַרבייטער, וואָס האָט געפּרובט אַרויסצופיהרען אויף א טאַטשקע דעם פאַרטיער פאַבריקען. דער פאַרטיער האָט דאָן פערטיי-דיגענדיג זיין אייגען לעבען בענוצט געווהר, פערוואונדענדיג שווער דעם אַר-בייטער ראַמאַרייטשיק און די אַרבייטערין יאַנינאַ פּיעטראָווסקאַ. אין דער הוטע איז אין שטאָט הערשט א שטאַרקע אויפרעגונג.

די פּאָליציי-פּאָסטענס זענען קאָנסי-גירט פאַר דער הוטע.

ווען דער לייטער פון דער הוטע-אַדמי-ניסטראַציע איז אָנגעקומען אויפ'ן אָרט פון געשעהעניש, האָט דער המון געוואָלט אומוואַרפען די דראָזשקע און עס איז שיער נישט געקומען צו קיין פּאַרפּאַל. אַלע שויבען אין דער הוטע זענען אויסגעהאַקט.

די אַרבייטער געפינען זיך זייט 36 שעה אינעווייניג אין דער הוטע און האָ-בען נישט בדעה צו פערלאָזען זייערע פּאָזיציעס.

גלייכצייטיג פערזאַמלען זיך פאַר'ן פּאַב-ריקס-בנין פיל מענשען. די פּאָליציי היט די אָרדנונג.

דער פאַרטיער, וועלכער האָט געשאָ-סען אויף די אַרבייטער און גורם געווען צו די געשעהענישען, איז שטאַרק צו-שלאָגען געוואָרען.

מען דאַרף צוגעבען, אַז דער סכסוך איז אויסגעבראָכען צוליב דעם, וואָס די אַרבייטער האָבען במשך פון צוויי וואָכען נישט בעקומען אויסגעצאָהלט די שכירות.

דער געזונדהייטס-צושטאַנד פון ראַ-נאַרייטשיק איז א שווערער.

צאָהלט די אַבטעמער-לוינען. זי האָט אָבער אָפּגעזאָגט נאָכצוקומען די איבע-ריגע פּאָסטולאַטען פון די אַרבייטער, ווי למשל: אַרויסצוגעבען קויהלען און וואַ-גונגס-דעפּוטאַטען, צוריקצושטעלען די אָראָפּגערוסענע פּראָצענטער א. א.

אין דער הוטע געפינען זיך פון נעכ-טען 1700 אַרבייטער, וועלכע ווילען נים אַרבייטען און אויך נישט פערלאָזען דעם בנין. די צאָהלרייכע קרבנות פון הונ-גער און גאַז-פערגיפטונגען האָט ערטייל הילף די אַרויסגערופענע פּאָגאָטאָוויע פון דער קראַנקען-קאַסע.

דער פּאַרטייער פּאָפּינסקי איז ארויס-געפיהרט געוואָרען פון דער הוטע אין פּאָליציי-בעגלייטונג.

שלום-אונטערהאנדלונגען אין שאנכאי

און איבערגעוועהנליך בלוטיגע שלאכטען ביי קיאנג-וואן און שאנכאי

הגם אין גאַנג הערשט אַן אָפּטימיסטישע שטימונג און מ'גלויבט דאָרט צו ליקווידירען אינגיכען די מלחמה אויפ'ן ווייטען מזרח, האָבען דערוויל די שלאַכ-טען אין שאַנכאַי נישט נאָר נישט אויפ-געהערט, נאָר זיך אויסערגעוועהנליך פער-שאַרפט. דאָס בעווייזען די לעצטע דע-פּעשען פון קריגס-פּלאַץ.

לאָנדאָן (ספּ.) אין משך פון דער גאַנצער נאַכט פון מאָנטאָג אויף דינס-טאָג זענען פאָרגעקומען פערביטערטע קאַמפען ארום קיאַנג-וואַן. דער דאָזיגער פּונקט איז איינציגע מאָל איבערגעגאַנגען פון האַנד צו האַנד. היינט 7 א זייגער פריה האָבען די יאַפּאַנער פערנומען די פאַרערשטע כינעזישע אָקאָפּעס. דערביי איז אויף איינציגע ערטער דערגאַנגען צו שלאַכטען אויף באַגנעטען.

אינטער'ן שוץ פון הורגאַן-פייער פון דער אַרטילעריע, האָט די יאַפּאַנישע פלאָטע היינט זיך דערנענטערט אין שאַ-פּעי. די שלאַכטען אויף באַגנעטען און האַנד-גראַנאַטען האָבען געדויערט 2 שעה. די יאַפּאַנער מאַטראָזען איז געלונ-גען איינצוהאַלטען א טייל פון שאַ-פּעי.

די יאַפּאַנער האָבען אויך היינט פער-נומען דעם צמענטאַרזש ביי האַנג-קיו. איצט געהט א שטאַרקע יאַפּאַנישע אָפענ-סיווע אויפ'ן צפון-וואָקזאַל.

גען. וואנק איז געפאנגענשאפט

לאָנדאָן (ספּ.) דאָס יאַפּאַנישע מי-ליטער האָט היינט גענומען אין געפאַנ-גענשאַפט דעם כינעזישען גענעראַל וואַנג, וועלכער האָט אָנגעפיהרט מיט דער פער-טיידיגונג פון שאַ-פּעי. דאָס איז גע-שעהן בעת די יאַפּאַנישע מאַטראָזען האָ-בען געשטורעמט די כינעזישע אָקאָ-פּעס. דער געפאַנגענער גענעראַל איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין יאַפּאַנישען הויפּט-שטאַב.

לויט די לעצטע ידיעות איז דאָס פער-נעמען שאַ-פּעי דורך די יאַפּאַנער א פּראַ-גע פון געציהלטע טעג. די יאַפּאַנער וויי-לען פאַר יעדען פּרייז איינגעמען דאָס דאָזיגע אָרט, כדי צו זיין אויחז ביד. אין פאַל פון עווענטועלע אונטערהאַנדלונגען וועגען וואַפענשטילשטאַנד.

לאָנדאָן (ספּ.) די שלאַכטען ביי קיאַנג-וואַן זענען אויסערגעוועהנליך פער-ביטערט. די יאַפּאַנישע אַעראָפּלאַנען בעוואַרפען מיט באָמבען די פּאָזיציעס פון כינעזער. דער אָנגריף פון די יאַפּאַ-נער ווערט כסדר שטאַרקער.

ארום די שלום אונטערהאנדלונגען

לאָנדאָן (ספּ.) די בעמיהונגען פון ענגלישען אַדמיראַל צו בעוועגען די קעמ-פענדע צדדים אָנצוהויבען אונטערהאַנד-לונגען, האָבען זיך געענדיגט מיט נאָר-נישט. די יאַפּאַנער אַזוי גוט ווי די כי-נעזער ווילען נישט איינגעהן אויף קיין שום הנחות. דער יאַפּאַנישער גען. אויע-דאַ האָט ערקלערט, אַז ער וועט נישט אָפּשטעלען די אַנגריפען אויף טשאַ-פּעי ביז דאָס דאָזיגע אָרט וועט זיך נישט גע-פינען אין זיינע הענד.

טאָקיאָ (ספּ.) די כינעזיש-יאַפּאַני-שע אונטערהאַנדלונגען זענען אויף א גוּ-טען וועג.

די קאמפען ארום שאנכאי

שאַנכאַי (ספּ.) די כינעזער האַלטען פאַר אומעגליך איבערצורייסען די קאַמ-פען, ווייל די יאַפּאַנער פערלאַנגען, אַז דאָס כינעזישע מיליטער זאָל זיך צו-ריקציהען אָהן בעדינגונגען. אַלס ערש-טער שריט פאָדערן, די יאַפּאַנער צו פער-לאָזען די פאָרטען וואוּ-סאָנג און פּאָאָ-שאַנד.

אין דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנ-צעסיע האָט מען היינט געבראַכט 712 פערוואונדעטע כינעזער, און טשאַ-פּעי קיבען ווייטער פאַר קאַמפען. פון די ק'ילעי זענען אויסגעבראָכען פיל שרפות.

שאַנכאַי (ספּ.) אין משך פון א גאַנצען טאָג זענען פאָרגעקומען געוואַל-טיגע שלאַכטען ארום קיאַנג-וואַן. די יאַפּאַנער האָבען זיך גערוקט מיט 800 מעטער פאָראויס. זיי האָבען אָבער גע-ליטען גרויסע פערלוסטען.

יאפאנער באמבארדירט'ן כינע-זישען הויפט-קווארטיר

לאָנדאָן (ספּ.) א יאַפּאַנישע לופט-עסקאַדרע האָט בעוואָרפען מיט איינציגע הונדערט באָמבען דאָס דאָרף שאַ-יו, וואו ס'געפינט זיך דער כינעזישער הויפּט קוואַרטיר. די באָמבען האָבען חרוב גע-מאַכט אַלע הייזער. דער כינעזישער שטאַב איז עוואַקואירט געוואָרען.

הויזבעזיצער! מיטגלידער פון לאדזער קרעדיט-פעראיין!

עס דראָהט א געפאַהר, אַז אויף דער היינטיגער גענעראַל-פערזאַמלונג פון לאַדזער קרעדיט-פעראיין זאָלען די יודען מאַיאָריזירט ווערען, הגם זיי בילדען א פּראַקטישע מעהרהייט. ביז היינט האָבען די נישט-יודען אַרויסגענומען א פיל גרעסערע צאָהל איינטריטס-בילעטען, ווי די יודען. הונדערטער יודישע הייזער זענען דורך דער פערנאַכלע-סיגונג בעדראָהט אַרויסגעשטעלט צו ווערען מאַסענווייז אויף ליציטאַציעס.

ווילט איהר, אַז יודישע הייזער זאָלען נישט אַרויסגעשטעלט ווערען מאַסענווייז אויף ליציטאַציעס?

ווילט איהר, אַז די לאַדזער פאַנד-בריף זאָלען נישט שטעהן נידריגער אין קורס, ווי די וואַרשאַווער?

ווילט איהר, אַז דאָס צאָהלען די ראַטען אין לאַדזער קרעדיט-פעראיין זאָלען ווערען צוגעפּאַסט צו די אינדיווידועלע פערהעלטענישען פון יעדען מיטגליד?

ווילט איהר, אַז אין לאַדזער קרעדיט-פעראיין זאָלען געוועהלט ווערען אַזעלכע פּערשטעהער, וואָס זאָלען שיצען אייער רעכט און פערמעגען אין קר.-פעראיין?

ווילט איהר, אַז די הויז-בעזיצער-באַנק זאָל מיט דער שטיצע פון קרעדיט-פעראיין קענען אין א נאָך פיל גרעסערער מאָס אייך בעזאָרגען מיט א ביליגען קרעדיט?

דאַן מוזט איהר אייך גלייך פערזעהן מיט שטים-רעכט דורך אַרויס-נעהמען אייער איינטריטס-קאַרטע צו דער:

גענעראל-פערזאמלונג

פון לאַדזער קרעדיט-פעראיין, וואָס קומט פאָר היינט מיטוואָך, ד. 2 מערץ, 4 נ"מ. אין לאָקאַל פון קרעדיט-פעראיין פּאָמאָרסקאַ 21.

איינטריטס-קאַרטעס ווערען אַרויסגעגעבען נאָך היינט, פון 9 פריה ביז 1 נאָכמיטאָג. די קאַרטען ווערען אַרויסגעגעבען אין לאָקאַל פון קרעדיט-פעראיין.

יעדע יודישע שטים איז הייאָהר וויכטיג. יעדע יודישע שטים קען דעצידירען. די אָנוועזנהייט פון יעדען יודישען הויז-בעזיצער אויף דער גענעראַל-פערזאַמלונג איז א נויטווענדיגקייט. מחמת ס'וועלען דאָרט בעהאַנדעלט און אָפּגעשטימט ווערען פראַגען, וואָס זענען נוגע דעם קיום און די לעבענס-אינטערעסען פון הויז-בעזיצער-שטאַנד אין לאָדז.

קאָמיטעט פאַר אַלע אַנגעלעגענהייטען פון לאַדזער קרעדיט-פעראיין ביים צענטר. הויז-בעזיצער-פעראיין אין לאָדז, פּיעטריקאַווער 46.

צו דער פערלאָבונג פון מיין ברודער חיים מיט פרל. רעגינא מיכלעוויטש ווינש איך זיי א הערצליכען מזל-טוב. בערנאַרד ווענדעל.

אויפפאדערונג.

איך פאָדער אויף דעם ה' ל. פאסטערנאק (אינהאַבער פון דער שול פּיעטריקאַווער 18) מיר אומצוקעהרען ביז היינט, מיטוואָך, 12 א זייגער מיטאָג, דאָס געלד, וואָס איך האָב ביי איהם איינגע-לעגט אין דעפּאָזיט. אין געגענפאַל וועל איך דעם ענין אָפּגעבען צום פּראָקוראָר.

מ. שיפער, אלעיא 1. מאי 9.

איינלאדונג.

דער לאַדזער טויב-שטומער-פעראיין האָט דעם כבוד איינצולאַדענען אַלע מיטגלידער און סימ-פּאַטיקער אויף דעם

פערוו"לונגס-אווענד

וואָס קומט פאָר היינטיגען שבת, דעם 5. לויט אין די לאָקאַלען זאַוואַדזקאַ 4, מיט פערשידענע אַטראַק-ציעס, ווי אויך טאַנץ ביז פריה, פאַנטאָן-לאָטעריע א.א.וו. אַנפאַנג 9 אָוונד. איינגאַנג פרייה.

Dr. Wołkowyski

צעגיעלניאַנאַ 4

טעלעפאָן 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנק-הייטען און מענער-שוועכע. אַלע-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.

נעמט אָן פון 9–2, און פון 5–9 אָוונד. בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוועכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און עלעקטרא-טעראַפּיע אַנאַליזען. פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אנדזשעיא 5, טעלעפ. 159-40

נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאַג פון 9 ביז 1 א זייגער נאָכמיטאָג.

Dr. med. W. Eychner

אַקושער און פרויען-אַרצט

וואוינט איצט

צעגעלניאַנאַ 4 (נעבען קינאָ „טשאַרי"), טעל. 134-72

נעמט אָן פון 2.30–4 און פון 7–8 אָוונד.

„לינת-הצדק"

לאָדז, — צעגעלניאַנאַ 17.

דער פיזיקאַליש-טעראַפּישער קאַבינעט איז טעגליך טעטיג פון 11-1, 4-6 און געפינט זיך אונטערן אויפזיכט פון א דאָקטאָר-ספּעציאַל.

קוואַרץ-לאַמפּ דיאַטערמיע

סאַלוקס עלעקטרישע בעדער

ווינער ארטאפעדישע פראצעדור

אונטער דער אויפזיכט פון ספּעציאַליסט דר. לוביטש מאַכט לויט גיפּס-מאָדעלען יוקלאָדקעס נעגען פלאַט-פיס קינסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען און אַפּאַראַ-טען א. ז. וו. האָט זיך פון Karola 5 איבערגעטראָגען אויף

Piotrkowska 119

Dr. med. Ludwik Falk

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנק.

נאַוראַט 7, טעל. 128-07

נעמט אָן פון 12–1 און פון 5–7.

פוילישער געג.-קאנסול ביים קאנצלער ברינינג

עס זאלען בעזייטיגט ווערען די מיספערשטענדנישען צווישען פוילען און דייטשלאנד וועגען צאל-טאריף

טראצקי בעקומען ערלויבניש צו קומען קיין טשעכאסלאוואקיען

וועגען די פויליש-דייטשע האנדעלס-בעציהונגען

בערלין (ספ.) דער וויזיט פון פוילישען גענעראל-קאנסול ד"ר וויסאצקי ביי ברונינג'ן האט דעם ציל קלאר צו מאכען דעם מצב פון די פויליש-דייטשע האנדעלס-בעציהונגען און שייכות מיט דעם ניט-פערעפענטליכען דייטשען מאקסימאל-צאל-טאריף.

טראצקי פאהרט קיין טשעכאסלאוואקיע

לאנדאן (ספ.) די ידיעה, אז טראצקי קען פאהרט קיין טשעכאסלאוואקיי, בא-שטעטיגט זיך. נעכטען איז טראצקי גע-קומען קיין קאנסטאנטינאפאל פון דער אינזעל טרינקאפא און אפגעשטאט א וויזיט דעם טשעכאסלאוואקישען קאנ-סול און שייכות מיט די וויזע-פארמא-ליטעטען.

פראנצויזיש-איטאליענישער האנדעלס-אפמאך

רוים (ספ.) דער הסכם צווישען פראנקרייך און איטאליען בנוגע א נייעם האנדעלס-אפמאך ווערט קאמענטירט אלס א פערבעסערונג פון די בעציהונגען צווי-שען בײדע מלוכות. בײדע צדדים ווייזען ארויס א גוטען ווילען צו לעזען פערשיי-דענע פראבלעמען.

—*—

פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

גענף (ספ.) דאס פרעזידיום פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ האט היינט אפ-געהאלטען א פערטרויליכע זיצונג, וואס האט געדויערט 3 שעה. עס איז בערא-טען געווארען דער ווייטערדיגער גאנג פון די פראגען, וואס וועלען בעהאנדעלט ווערען אין דער נאהענטסטער צייט.

אמעריקא פאר א וואפענשטילשטאנד

וואשינגטאן (ספ.) די פעראייניגטע שטאטען האבען און פרינציפ מסכים געווען צום וואפענשטילשטאנד פארשלאג פון פעלקער-בונד.

ענגלישער שוץ-צאל געזעץ שוין אריין אין קראפט
א היסטארישער טאג אין דער וועלט-ווירטשאפט

לאנדאן (ספ.) היינט 12 בייטאג איז ארורכגעפיהרט געווארען די הויס-טארישע רעוואלוציע אין דער געשיכטע פון גרויס-בריטאניען. זייט 86 יאהר האט ענגלאנד זיך געהאלטען אין פרינ-ציפ פון פרייען האנדעל.

דאס געזעץ וועגען העכערן דעם צאל טאריף איז היינט נאכט. אנגענומען גע-ווארען דורכ'ן לארדען-הויז אין דער צווייטער און דריטער לעזונג. שפעטער איז אדורכגעפיהרט געווארען די פאר-מאליטעטען פון קעניג. ארום 11 ראבען די דעפוטאטען זיך פערזאמעלט אין לארדען-הויז, וואו דער לארד קאנצלער האט פעיערליך ערקלערט, אז דאס געזעץ געהט אריין אין קראפט.

אזוי די וואסערן, וואס פיהרען צו די ענגלישע פארטען, איז לעת עתה פארגע-קומען א געוואלדיגע נעיעס פון הינדער-טער שיפען, וואס האבען געוואלט אנקו-מען אין די פארטען פאר 5 א זייגער נאכט. ווען די צאל-אמטען ווערען גע-שלאסען.

דער בירגער-קריג אין פינלאנד

העלזינגפארס (ספ.) די פינלענ-דישע רעגירונג איז איבערצייגט, אז עס וועט זיך איהר איינגעבען צו בעהערשען די לאגע. א שטארקע מיליטער אפטיי-לונג איז געשיקט צו פערטיידיגען די הויפט-שטאט. עס איז ארויסגעגעבען גע-ווארען א בעפעהל צו ארעסטירען די אנפיהרער פון די לאפאאוצעס.

העכער 33 טויזענד פערזאן דעפארטירט פון די פעראייניגטע שטאטען אין 1931 יאהר

וואשינגטאן (יטא) לויט די סטא-טיסטישע בעריכטען, וואס זענען איצט פערעפענטליכט געווארן, זענען אין משך פון יאהר 1931 ארויסגעשיקט געווארען פון די פעראייניגטע שטאטען 33.200 „פרעמדע". דערונטער זענען 21.000 פערזאן דעפארטירט געווארען אויף די קאסטען פון דער מלוכה. די איינוואנ-דערונג אין דעם יאהר האט בעטראפען נישט מעהר ווי 43.233 פערזאן, און דסכם מיט דער ערקלערונג פון שטאטס סעקרעטאר פאר ארבייט זענען אזוי ארום געשלאגען געווארען אלע ביז איצטיגע רעקארדען פון איינוואנדערונג - בעגרענ-צונגען און דעפארטאציעס.

עס איז גענוג צו פערגלייכען, אז אין יאהר 1913 זענען אריינגעקומען אין די פעראייניגטע שטאטען 1,387,318 אימי-גראנטען, אפילו אין יאהר 1930 איז די צאהל אימיגראנטען געווען פיל-פאכיג גרעסער ווי אין יאהר 1931 און האט בעטראפען 180,251 פערזאן.

און יאהר 1913 האט די צאהל דעפאר-טירטע בעטראפען 4.184 פערזאן, נישט קוקענדיג אלזא אויף דער אונגעהויערער פערקלענערונג פון דער איינוואנדערונג, איז די צאהל דעפארטירטע פילפאכיג גע-שטיגען.

דער שטאטס-סעקרעטאר דאק האט אויך מיטגעטיילט, דאס און אלע אמע-ריקאנער קאנסולאטען האבען זיך אנ-געזאמעלט 226,159 ווענדונגען וועגען איינוואנדערונגס-וויזעס אין די פעראיי-ניגטע שטאטען.

עפענונג פון יודישען היסטארישען מוזעאום אין אמסטערדאם

אמסטערדאם, (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען די פייערליכע עפענונג פון יודישען היסטארישען מוזעאום אין אמ-סטערדאם. אין דער פייערונג האבען זיך בעטייליגט פארשטעהער פון פיל יודישע און נישט-יודישע אינסטיטוציעס ווי אויך פארשטעהער פון דער מאכט.

קופאן № 14

אויף אומזיסטע יורידישע עצות.

דער בעזיצער פונם דאזיגען קופאן קאן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאנסול פון אונזער רעדאקציע.

גילטיג היינט מיטוואך ד. 2. מערץ פון 8 אוונט.

ציהונג פון דער דאלארובקע

ווארשא (טעלעפאניש) היינט 10 פריה איז אין דער גרויסער קאנפערענץ-זאל פון פינאנץ-מיניסטעריום פארגעקו-מען די ציהונג פון דער דאלארובקע.

צוזאמען זענען אויסגעלאסעוועט גע-ווארען 100 געווינסען אויף דער אלגעמיי-נער סומע פון 75.000 דאלאר.

דאס הויפט-געווינס 40 טויזענד דאלאר איז געפאלען אויפ'ן נומ. 990412

8000 דאלאר — נומער 1164.634

3.000 דאל. נומ. 1.210.079, 23.921, 820.231.

1000 דאל. נומ. 773.519, 344.993, 595.553, 526.683, 921.933.

500 דאל. נומ. 98.119, 435.245, 897.967, 1.450.727, 000.198, 1.067.877, 998.375, 532.785, 543.984, 1.377.296.

צו 100 דאלאר 309160 96911, 449550, 1383262, 547400, 2777583,

1361215,	704632,	1199643,	294219,
52370,	301332,	976213,	1253611,
870478,	1030523,	519222,	1314647,
474933,	427491,	18933,	68419,
722740,	278735,	1443561,	888739,
429001,	77443,	1227502,	574855,
1410786,	349582,	191690,	936582,
1383667,	1422495,	791861,	585654,
556799,	121575,	1332346,	548502,
1460350,	140619,	579172,	1474151,
354729,	1193324,	3862,	174665,
447475,	1184015,	1262911,	654933,
242372,	660170,	952120,	412746,
1390362,	242962,	492477,	820901,
1300137,	1211374,	345382,	197101,
888262,	1415225,	803540,	5590,
1248283,	332194,	723952,	359049,
215439,	150789,	168698,	900654,
		1069889.	1163897,

רעפ. יעגער רעזיגנירט פון זיין פרעזעס-אמט אין דער לעמבערגער קהלה

לעמבערג (יט"א טעלעגראפיש) דער פרעזעס פון דער יודישער קהלה אין לעמבערג, רעפ. יעגער האט רעזיג-נירט פון זיין אמט. די רעזיגנאציע איז געשעהן צוליב דעם, וואס דער נייער שטאט-פרעזידענט האט פערקלענערט די סובסידיע פון דער קהלה מיט 40 טויזנד זל. ביז איצט האט די קהלה בעקומען א יעהרליכע סובסידיע פון מאגיסטראט אין דער הויך פון 180 טויזענד זל.

די רעזיגנאציע פון רעפ. יעגער פון זיין פרעזעס-אמט אין דער קהלה האט געמאכט א שטארקען רושם ביי דער יו-דישער בעפעלקערונג אין לעמבערג.

בעדואינער רייסען זיך אריין אין יודישע פעלדער און מאכען א היזיקות

ירושלים, 1 מערץ (יטא) א גרופע בעדואינער מיט זייערע פיהען זענען ארויף אויף די פעלדער פון א יודישען קאלאניסט ביי דער קאלאניע תל-מונד, אויפגעשטעלט דארט געצעלטען און אנ-געמאכט גרויסע היזקות. 10 בעדואינער זענען ארעסטירט געווארען.

א צווייטע גרופע בעדואינער האט זיך אריינגעריסען אויף אנדערע יודישע פעל-דער. די פאליציי האט די בעדואינער צו-טריבען.

—§—

דער חיפה'ער פארט שוין באלד פערטיג

חיפה. (יטא) און די ארבייטען ביים פארט-בוי אין חיפה זענען געמאכט גע-ווארען אזעלכע בעדייטענדע פארטשריט, אז דער פארט וועט שוין אין קורצען זיין פערטיג. צום ערשטען מאל אין דער גע-שיכטע האט בעת דעם לעצטען ים-שטורם ביי די ברעגען פון ארץ-ישראל געפינען א מקום-מקלט אין חיפה'ער פארט די שיף „וויענא" פון „לאיד טרי-עסטינא".

100.000 יודען לעבען אין די פעראייניגטע שטאטען פון לאנדווירטשאפט

ניו-יארק. (יטא) דא איז פער-עפענטליכט געווארען דער 32-טער יעהר-ליכער בעריכט פון דער „יודישער לאנד-ווירטשאפטליכער געזעלשאפט", פון וועל-כען עס איז צו זעהען, אז הגם די יודישע פארמערס ליידען פון אלגעמיינעם קרי-זיס, האר בעמערקט זיך נישט צווישען זיי קיין טענדענץ צו פערלאזען די פער-מעס. און איצטיגען מאמענט ציהען אין די פעראייניגטע שטאטען אונגאנצען אדער טיילוויז חיונה פון לאנדווירט-שאפט 100.000 יודען און פערגלייך מיט 1000 יודען מיט 32 יאהר צוריק.

פראנצויזישער עקס-פרעמיער פענלעווע פאר א פרייער יודישער איינוואנדערונג קיין א"י

פאריז, (יט"א) דא איז פארגעקו-מען א גרויסע ציוניסטישע פערזאמלונג, אויף וועלכער עס איז ארויסגעטרעטען, ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, דער געוו. פראנצויזישער פרעמיער פאול פענלעווע. פענלעווע האט אין זיין רעדע ציי. אנד. ערקלערט:

„ווען באלפור האט געשריבען זיין בעריהמטע דעקלאראציע, האב איך מיט גרויס פרייד געלעגט אונטער איהר די אינטערשריפט אלס פארשטעהער פון פראנקרייך. די ערשטע אויפגאבע פון דער מאנדאט-מאכט איז צו גאראנטירען די פולע זיכערהייט. די אלע, וועלכע קומען אונטער איהר שוץ, מען דארף גלויבען, דאס אלע שטערונגען אויף דעם ציוניסטישען וועג, ווי גרויס זיי זאלען נישט זיין, וועלען בעזייטיגט ווערען. דורך שריטען די טויערן פון ארץ-ישראל איז לגבי אייך בעגאנגען געווארען אן עוולה, וואס מוז געענדערט ווערען". די לעצטע ווערטער פון עקס-פרעמיער זענען מיט גרויס ענטוזיאזם אויפגענומען געווארען דורך דעם 1500 קעפיגען עולם.

אויף דער פערזאמלונג איז אויך ארויסגעטרעטען מיט א רעדע דער נע-גער-דעפוטאט פון מארטיניק קראנדאס, וועלכער האט צוו. אנד. ערקלערט: „זי יודען און די נעגערס זענען פער-פאלגטע ראסען. זאל דאס דינען אלס יסוד פאר אונזער סאלידאריטעט". צום סוף איז אנגענומען געווארען א שארפע רעזאלוציע, וואס פארדערט ענערגיש צו שטיצען די יודישע שטרעבונגען אין ארץ-ישראל.

אבטונג, בעקער-מייסטער אין לאדז

היינט מיטוואך, דעם 2. מערץ פינקטליך 6 א זייגער אוונט קומט פאר אין לאקאל פון בעקער - צעך, פילסודסקיעגא 57 א אויסערגעוועהנליכע

דרינגענדע פערזאמלונג

פון אלע בעקער-מייסטער אין לאדז

צוליב דער וויכטיגקייט פון טאג-ארדנונג בעטען מיר, אז קיין איין בעקער מייסטער זאל נישט פעהלען.

די פעראייניגטע קאמיסיע

ב. שקלארז, י. מ. פאקולא, ש. ל. ראטענבערג,
מ. פאזנאנסקי, מ. גאלדבערג, וו. י. וויינבערג.

בעקאנטמאכונג

די פערוואלטונג פון קעלבער-שעכטער-פעראיין מאכט בעקאנט די מיטגלידער, אז צוליב דעם, וואס דער מיטגליד יאנקעל אוניקאווסקי האט בעליידיגט דעם מיטגליד יאנקעל ווילטשקאווסקי, האט די פערוואלטונג ערלעדיגט דעם סכסוך אויף א פרידליכען אופן. אבער גלייכצייטיג ווארענט די פערוואלטונג די מיטגלידער, אז אזעלכעס זאל מעהר נישט פארגעקומען אין נעגענפאל וועט די פערוואלטונג שטרענג בעשטראפען די שולדיגע.

די פערוואלטונג פון קעלבער-שעכטער-פעראיין
פאדזשעטשנא 10.

יודיש טעאטער פילהארמאניע

דירעקצ: א. בעזמאז און ד. צעלמייסטער

ביז פרייטאג, ווערט נישט געשפילט

פרייטאג, שבת, זונטאג, 9 א זייגער אין אוונט

2-טע פרעמיערע

פון דזשעק רעכטצייט

דער שענסטער ... בוף-קאמיקער!

דער יונגסטער אמעריקאנער סטאר

דזשעק רעכטצייט

דער ליבלינג פון לאדזער פובליקום

אין זיין צווייטע גרויסע אויפפיהרונג און אנציהענדען אינהאלט

סענסאציאנעל! אינטערעסאנט! שפאנענד!

איציקל גנב

אין 3 אקטען פון י. פרידמאן
מוזיק-רעזשי: חשעק רעכטצייט

מיט'ן אנטייל פון די גוט-בעליבטע ארטיסטין-זינגערין

יוכבד זילבערג

דער גאנצער אנסאמבל אין שעהנע ראלען.

שבת, 4 א זייגער נאכמיטאג
אויפ'ן אלגעמיינעם פערלאנג — צום לעצטען מאל

„יאנקעלע כוואט"

דער שטארק פאפולערער שלאגער-נומער צירעלע!
ווערט געזונגען דורך דזשעק רעכטצייט צוזאמען מיטן פובליקום.

אוונט-פרייזען
פון 80 גר. ביז 2.50 זל.
נאכמיטאג-פרייזען:
פון 50 גר. ביז 2 זל.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע. פאספארטען און הנחה-בילעטען נישט גילטיג.

די קאמפאניע פון די אנטי-ציוניסטישע קרייזען געגען די איצט גע ים-המלח-קאנצעסיאנערען

לאנדאן. (יטא) די לאנדאנער אנ-טי-ציוניסטישע „נאציאנאלע ליגע", וואס ווערט אנגעפיהרט דורך ווייקאנט טעמפל-טאון, מארגארעט פארקערסאן א.אנד., האט לעצטענס אנגעהויבען א דעפעטיגע אקציע געגען דער ים-המלח-קאנצעסיע, וואס געהערט צו אונזש. נאוואמיעיסקי און מאיאר טולאך.

די „נאציאנאלע ליגע" האט פונאנדערגע-געשיקט צו אלע מיטגלידער פון לארדען הויז און פארלאמענט, צו בעקאנטע ענג-לישע פאליטיקער, ווי אויך צו די א"א-בישע און מוזולמענישע פיהרער א מע-מאריאל, אין וועלכען עס ווערט „אין נא-מען פון נערעכטיגקייט" פראטעסטירט געגען דעם, וואס די ריזיגע רייכטימער פון ים-המלח ווערען עקספלואטירט דורכ'ן יודישען קאפיטאל. און טעמא-ריאל, וואס איז געשריבען און א שארף אנטי-ציוניסטישען און בולט-אנטיסעמי-טישען גייסט, ווערט געזאגט, אז „די גאנ-צע מוזולמענישע וועלט, אונטערשטיצט די א"י-אראבער געגען דער וועלט-אינ-טריגע, וועלכע עס רעפרעזענטירט דער ציוניזם". די „נאציאנאלע ליגע" טענה'ט, דאס די קאנצעסיע איז ערטיילט געווא-רען „דעם רוסישען יוד משה נאוואמיעסקי" בלומר'שט געגען דעם ווילען פון ענגלישען פארלאמענט.

צום סוף ווערט געפאדערט צו שאפען אן אויספארשונגס-קאמיסיע, וואס זאל בעשטעהן פון ענגלענדער און מוזולמענער, כדי געניי אונטערצוזוכען דעם גאנ-צען ענין.

נייער רומענישער בירגערשאפט-געזעץ פערערגערט די לאגע פון די שטאטסלאזע

בוקארעסט. (יטא). דער יוסטיץ-מיניסטער וואלערין פאפ האט אריינגעגע-בען אין רומענישען סענאט א נייעם געזעץ-פראיעקט וועגען בירגערשאפט. דער נייער געזעץ-פראיעקט בעשווערט נאך מעהר דורך פערשידענע פארמאלי-טעטען דאס בעקומען די רומענישע בירגערשאפט, אזוי דאס מען קאן שוין גיט רעכענען, אז דאס אנגעוועהטאגטע פראב-לעם פון צעהנדליגער טויזענדער יודישע שטאטסלאזע און רומעניען וועט לעזט ווערען. די גרעסטע פערבויטערונג רופט ארוים און די יודישע קרייזען דער פונקט, אז יעדער בירגער קאן קאנטסטיא-נירען די רעכט פון פעמענט צו ווערען א רומענישער בירגער. עס ווערט אנגעווי-זען, אז שוין אין יאהר 1924 האבען קו-זיסטען אויפ'ן סמך פון עהנליכע בע-שטימונגען געשטערט טויזענדער יודישע איינוואוינער צו בעקומען די בורגער-שאפטס-רעכט.

ווי אזוי זענען פערטיילט געווארען די וויסענשאפט-ליכע סטיפענדיעס אויף דעם העבר. אוניווערזיטעט

ירושלים, (י. ט. א.) בעת דער אימאטריקולאציע פון די ניי-אנגענומע-נע סטודענטען אויף דעם העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים, וואס איז לעצטענס פארגעקומען איז אויך מיט-געטיילט געווארען, ווי אזוי עס זענען פערטיילט געווארען די וויסענשאפטלי-כע סטיפענדיעס צווישען די סטידענ-טען פון אוניווערסיטעט.

די לארד פלומער-סטיפענדיע פאר אראבישע־שטודיען (100 פונט) איז אנ-ערקענט געווארען ד"ר נח בראון. א העלפט פון דער „לייאנעל מאסערי מע-מאריאל פרייז", פאר דער געשיכטע פון יודען אין נאהענטען מזרח (55 פונט) איז ערטיילט געווארען בן ציון טעגאל'ן פאר זיין אבהאנדלונג „וועגען דער גע-שיכטע פון די יודען אין רמלה".

דער „מאגנעס-פרייז" (20 פונט) איז פערטיילט געווארען צווישען די סטו-דענטען יעקב בעקער און מנחם קאס-ליוק פאר אבהאנדלונגען איבער דער שילדערונג פון אראבישען לעבען אין דער העברעאישער ליטעראטור". דעם „אחד העם-פרייז" (50 פונט) האט בע-קומען דער סטודענט לייב וואלאדאר-סקי פאר די בעסטע רעזולטאטען אין פילאזאפישע סטודיען.

אויפ'ן סמך פון קאנקורס-עקזאמענס זענען פערטיילט געווארען צווישען איינינע צעהנדליג סטודענטען פערשי-דענע סטיפענדיעס, וואס זענען בעשטימט געווארען הויפטזעכליך דורך יודישע אינסטיטוציעס אין אמע-ריקא פאר ערפאלגרייכער ארבייט אין פערשידענע וויסענשאפטס-צווייגען.

א פראטעסט-פערזאמלונג אין פאריז געגען די בלוטיגע סאראקא-געשעהענישען

פאריז. (יטא) די אונטערנאציאנא-לע ליגע פאר קאמף געגען אנטיסעמיטיזם האט צוזאמענגערופען אין פאריז א גרויסע פראטעסט-מיטינג געגען די בלוטיגע גע-שעהענישען אין סאראקא, וואו די רו-מענישע גרעניץ-וואך האט. ווי בעקאנט, דערשאסען 5 יודישע יונגעלייט.

—§—

לאדזער טאגעבלאט

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16

טעלעפאנען: רעדאקציע 100-57, אדמיניסטראציע 100-47

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אווענד

נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

שלום אויף דער טאג-ארדנונג

עס איז ווי אינער לייגט דאס פרי-...על. ווייל מען איז עס א טראגעדיע, אז ...ראד אין דער צייט ווען די פעלקער זע-...ען זיך צוזאמענגעקומען צו טראכטן ...פח פלענער ווי אזוי צו פארמיידען ...קריג און ווי אזוי צו פארשטארקן די ...רעפטען פון פרידען, פלאמט א שווערער ...ריג צווישן יאפאן און כינא, צוויי פעל-...ער פון זעלבן פעלקער-בונד, וואס האט ... ענטוואפענונגס-קאנפערענץ גערופן. ...בער ווען איר ווילט קאנט איהר זאגן: ...או דוקא, עס איז נישט קיין טראגעדיע ...ר א פרעצעדענט, א נייער אנהויב און ...ט פארוואס:

קריג איז דאך נישט קיין נייעס אין ...עבען פון פעלקער. די געשיכטע פון די ...עלקער איז די געשיכטע פון קריג. מען ...ען געהן נאך ווייטער און זאגן, אז די ...עשיכטע פון די מענשען איז די גע-...יכטע פון מלחמה. זי ווערט סימבאלי-...ירט אין דער מעשה פון קין און הבל ...י ערשטע צוויי מענשען אויף דער וועלט ...יט דער גאנצער ערד פאר זיך, האבען ...ך שוין נישט געקאנט איינטיילען און ...ער שטארקערער איז אנגעפאלען אויף ...עם שוואכערן און איהם געטויט.

דער איצטיגער קריג צווישן יאפאן ...י כינא איז נישט קיין אויסנאהם זאך, ... „דבר היוצא מן הכלל", נאר דאס איז ...י געוועהנליכע זאך. כינא איז שוואך און ...אפאן איז שטארק. יאפאן האט פון דער ...עשיכטע פון פעלקער געלערענט, אז ...אר דורך מאכט, אבער זי האט געזעהן, ...ז אנדערע האבען פריהער די וועלט ...ערכאפט און זיך צעטיילט צווישען זיך ...און איהר האט מען געלאזט אהן א חלק ...אפאן וואקסט און זי מוז געפינען ברויט ...און א מעגליכקייט פאר איהר בעפעל-...רונג. די דאזיגע מעגליכקייט זעהט זי ...ין כינא. זי וואלט געגאנגען אין אנדערע ...לענדער, אבער אין אנדערע קען מען ...נישט. ווייל גרויסע, שטארקע פעלקער ...האבען ארויפגעלעגט אויף זיי זייערע ...אנדערע העגער. די זעלבע יאפאן פיהלט ...דאך געצוואונגען צו געבען ערקלע-...רונגען און זיך צו פארענטפערן. זי פילט [illegible]

...קריג ביים ... האט מען נאך נים ...ארפט געבען קיין ערקלערונגען צו ...נדערע פעלקער. מען האט נאך נע-...רלט האבען א שטיקעל תירוץ פאר ...ער איינענער בעפעלקערונג, אנ'אויסרייד ...ו מען איז געגאנגען אין קריג, און ...אס איז געווען גענוג. היינט קאן מען ...אס מעהר נישט מאכען. עס איז דא א ...עלקער-בונד א שוואכער, אבער דאך א ...ראלישע קראפט. עס איז פארט פאר-...ן אזא פלאץ, וואו דאס לאנד, וואס ...ערט אטאקירט קען רופען דעם אנפאל-...ער צום דין, פארערן א רעכנונג, און ...ס איז דא א טריבונאל, וואס הערט זיך ... און גיט א מיינונג. מעגען מענשען, ...אס פארשטעהען נישט די מענשליכע ...טור און וואס מיינען, אז מען קאן ...שיח'ס צייטען איינפיהרען אין א קור-...ער צייט, זיין אונצופרידען מיט דעם ...עלקער-בונד און מאכען חוזק פון איהם, ...ס איז אבער א פאלשער קוק.

...אמעריקא איז שולדיג מעהר ווי יעדע ...נדערע מדינה אין דער שוואכקייט פון ...עלקער-בונד. דאך שווער ווי ער איז, ...ט ער שוין פאר זיך געשאפען א גלענ-...נדען רעקארד. אונזער איז געווען פון

גרויס נוצען אויך אין דעם איצטיגען קריג, און אפילו אמעריקא האט זיך מיט איהם בענוצט, כדי איינצוצווינגען יא-פאנ'ס גרויסען אפעטיט. דערפאר קען מען זאגען, אז די קאנפערענץ וועלכע ווערט איצט אפגעהאלטען אין זשענעוו וועגן ענטוואפענונג, געווינט און קראפט מיטען דורך דעם, וואס א קריג געהט איצט אן אין ווייטען מזרח. די דאזיגע פרידענס-קאנפערענץ דערמאנט די קריגס-פיהרענדע פעלקער, אז קריג איז אויס מאדע און מוז אויסגעשטעלט ווערען אויסער דעם געזעץ.

עס דארף נישט בעטראכט ווערען אלס א טראגעדיע אט דער צוזאמענטרעף צווישען קריג אויף איין זייט און שלום אויף דער אנדערער זייט. דאס איז דער היסטארישער שפיגעל פון מענשליכען לע-בען. און עס בעווייזט, אז צוויי קרעפטען ווירקען אין דער מענשליכער ביוסט. איי-נע שטרעבט צו קריג, די אנדערע צו שלום. ביז איצט האט קריג גיבר געווען און שלום איז געווען פערדריקט און א ווינקעל. שלום איז געווען דער אידעאל פון טרוימער, נביאים און הויכע גייס-טער. היינט איז שלום א פראקטישער פא-ליטישער פאקט. שלום איז אויף דער טאג-ארדנונג. שלום האט אנ'אפאראט, פערמאגט אינסטרומענטען, וועלכע בע-מיהען זיך איהם אריינצופיהרען אין דער וועלט און מאכען איהם פאר אנ' ענטשיידענדען פאקטאר. די אינסטרומענ-טען קענען זיך זיין א שברי כלי. אבער זיי זיינען שוין דא און וועלען מיט דער צייט פערבעסערט ווערען, שלום איז איצט א טיפער שטרעבען פון די בעסטע מענ-שען פון אלע פעלקער.

ס'קען גאנץ גוט געמאלט זיין, אז אויף דער איצטיגער ענטוואפענונגס-קאנפערענץ וועט ווייניג אויפגעטאן ווערען. אויב דאס זאל געשעהן וועט עס נישט זיין קיין ענטוישונג. אזוי איז דאס לעבען. רעפאר-מען פון אזא ראדיקאלען כאראקטער קו-מען נישט אין איין טאג און נישט אפילו אין צעהן יאהר. עס מוז נעמען צייט. דער עיקר איז, וואס די זאך שלאפט נישט אין וואס די מלוכות, וואס קענען די רעפארמען איינפיהרען, פארנעמען זיך מיט דער פראבלעם. זייט דעם לעצ-טען קריג קאכט עס מיט שלום. מען לאזט די ארדנונג נישט איינשלאפען אויף א טאג. דער מלאך פון קריג רייסט זיך ארויס און ער מיינט, אז איהם וועט ווי-מער געלונגען אויסצולעשען דאס הייליגע פייער פון שלום, וואס ברענט אין מענש-ליכען הארץ. אבער אויך דעם מלאך פון קריג געלינגט עס נישט אינגאנצען. אויך יאפאן וועט עס נישט געלונגען מיט איהר קריג אפצווישען דעם שלום-שטרעבען. אדרבא, מען דארף נישט זיין קיין נביא פאראויסצוזאגען, אז דער מלאך השלום וועט האבען א גוטע ווינ-קונג אויך וואס איז נוגע דעם קריג צווי-שען די צוויי פעלקער. נישט דעם גאנצען ביסען וועט מען קענען ארויסרייסען פון יאפאנ'ס מויל. עפעס וועט מען ארויס-רייסען. און אויב יאפאן האט נאך נישט אויסגעפונען, אז קריג איז נישט דאס בעסטע מיטעל, וועט זי עס איינגעבען אויסגעפינען. זי האט שוין פארלוירען פיל פון איהר פרעסטיזש און זי ווייסט עס. און איהר טוט עס וועה. און דאס איז א גוטער סימן.

א. ג.

מיט'ן פנים צום אינערליכען מארק!

דער איצטיגער עקספארט מיט די דעפיציטען מאכט חרוב אונזער ווירטשאפט. — די סחורות דארפען פערקויפט ווערען אין לאנד אויף עקספארט פרייזען. — דער „עלעקטריע שטרייק" אין די שטעט

דער קראקאווער „איל. קוריער צאדז." האט, ווי בעוואוסט, אין עקאנאמישע פראגען זיך געלאזען פיהרען פריע הענד, הגם פאליטיש שטיצט דער דאזיגער ארגאן די סאנאציע.

און נעכטיגען נומער טרעט די דאזיגע צייטונג ארויס מיט פאלגענדער לאזונג: „בעהערשען דעם אינערליכען מארק". די פוילישע אינדוסטריע דארף קודם-כל בע-הערשען דעם אינערליכען מארק.

דאס איז בכלל נישט קיין פאראדאקס, נאר די טריוויאלע, נאקעטע ווירקליכ-קייט: די פוילישע אינדוסטריע צו מוט זיך אפ מיט חויבע באריערען פון אינער-ליכען מארק, זי שטיקט איהם אין קוועטשט איהם אויס, אונטערשניידענדיג די צווייג, אויף וועלכער זי זיצט.

„אונזער אינדוסטריע בעהאנדעלט דעם אינערליכען מארק ווי א שטח פאר עקס-פלאטאציע, ווי א מיטעל, וואס דינט פאר אנדערע צילען: צילען פון עקס-פארט. ס'האט זיך ביי אונז געשאפען א אמת'ער עקספארט-פעטישיזם, וועלכער קאן לענגער נישט טאלערירט ווערען, ווייל ער זויגט אויס דאס לעצטע בלוט פון אונזער ווירטשאפט".

דא קריטיקירט די צייטונג די לאדזער עקספארטערן, וועלכע נייהען-צו צו די פארטיגע מלבושים, וואס זיי עקספארטי-רען, בליינע קנעפ, כדי זיי זאלען בעקו-מען א גרעסערע עקספארט-פרעמיע, וועל-כע ווערט געגעבען פון דער וואג.

„אונזער עקספארט — שרייבט ווייט-טער די צייטונג — ברענגט אלץ גרעסע-רע דעפיציטען און קאסט וואס אמאל מעהר קרבנות — די ארבייטסלאזיגקייט וואקסט כסדר — און דער ארבייטער און בעאמטער, פויער און סוחר ברעכען זיך אונטער די אויסערגעוועהנליכע און צוועקלאזע לאסטען. די גאנצע לאנד-ווירטשאפטליכע בעפעלקערונג, וואס ביל-דעט ¾ פון דער גאנצער איינוואוינער-שאפט אין לאנד, ווערט אויסגעטיילט פון מארק פון אינדוסטריע-אויסארבייטונגען. זי האלט זיך אין „זעלבסט-אויסקום".

„דער איינציגער אויסוועג דערצו איז צוריק אומקעהרען זיך צום אינערליכען מארק, בעטראכטען דעם דאזיגען מארק אלץ ענדגילטיגען ציל, און נישט אלס מיטעל צו פארטרייבן דעם עקספארט, וואס האט דעפיציטען".

די צייטונג לייגט פאר צו רעדוצירען ביז א מינימום, עווענטועל אפילו אינ-גאנצען צו פערמאכען די גרענעצען פאר'ן אימפארט, אנשטאט אוועקצוגעבען בחנם די פראדוקטען פון אונזער אר-בייט — לאמיר בעסער די דאזיגע פרא-דוקטען אויפ'ן עקספארט-פרייז אוועק-געבען דעם אינערליכען מארק.

ווען מ'וואלט אונזערע קויהלען, נאפט, צעמענט, אייזען א.ד.ג.ל. געשיקט לויט די עקספארט-פרייזען אויף די מזרח-קרע-סען, וואלט זיך ערשט דאן ארויסגע-שטעלט, אז דאס וואלט גורם געווען צו פראדוצירען אזעלכע סחורות, וועלכע מ'וואלט געקאנט עקספארטירען אהן פרעמיעס און אהן דעפיציטען. אונזער אינערליך לעבען וואלט אויפגעלעבט, די ארבייטסלאזיגקייט וואלט זיך פארקלע-נערט, ס'וואלטען זיך געוויזען נייע קאנ-סומענטען.

די צייטונג איז איבערצייגט, אז דאס וואלט כלל נישט פערקלענערט אונזער עקספארט, נאר די סטרוקטור וואלט נאר געענדערט געווארען, זי וואלט געווארען געזונדער. מ'וואלט זיך איבערצייגט, אז מ'קאן עקספארטירען אהן היזקות, און נישט ווי איצט, ווען צו אלעם ווערט צו-געצאהלט אויפ'ן חשבון פון אינערליכען מארק. „פוילען איז געווארען א וואסער-טרעגערין און האלץ-העקערין פאר אנדע-רע פעלקער, פאר א שפאט-ביליגען פרייז, וואס דעקט אפילו נישט אונזערע פרי-מיטיווסטע הוצאות".

כדי צו אילוסטרירען די ירידה פון אונזער קאנסומציע, ברענגט די צייטונג א ריהע פאקטען פון איצטיגען לעבענס-שטייגער אויפ'ן דארף, וואו מ'בעפרייט זיך פוילשטענדיג פון אלע אינדוסטריע-ארטיקלען, בעגנוגענדיג זיך מיט אייגענע פרימיטיווע נאכאהמונגען. מ'בענוצט נים קיין נאפט, קיין זאפאלקעס, קיין קויהלען, קיין שיך און מלבושים, אפילו נישט קיין צוקער, דייוועל און רייז. מ'פערטרעט דאס אלץ מיט ערזאץ.

דאס איינענע לאזט זיך אויך בעמער-קען אין די שטעט. דער בעסטער און בולט'סטער בעווייז דערויף זיינען די עלעקטריע-שטרייקען, וועלכע האבען ארומגעכאפט א ריהע שטעט. ס'קומט, אלזא, אנ'אלגעמיינע „באקאפאריזירונג" פון אונזער ווירטשאפטליך לעבען, אנ'אונ-ערהערטע פרימיטיוויזירונג פון אונזער ווירטשאפט.

כדי דאס צו פארמיידען אויף ווייטער, כדי נישט צו ברענגען קיין קרבן דעם אינערליכען מארק פאר דעם עקספארט, מוז אונז געווארפען ווערען די לאזונג: „נידער מיט'ן פעטישיזם פון עקספארט! מיט פנים צום אינערליכען מארק!", מחמת דער אינערליכער קאנסומענט איז נישט עפים אנ'אביעקט, א מיטעל, נאר דער ערשטער און ענדגילטיגער ציל".

אויך דער „ראבאטניק" רעדט וועגען דער צוגרונטריכטונג פון אינערליכען מארק, אבער דאס זעהט די צייטונג נישט צוליב דער עקספארט-פאליטיק, נאר צוליב דער גאנצער ווירטשאפטס-פאליטיק פון דער רעגירונג, בעזונדערס צוליב די נייע געזעץ-פראיעקטען, וואס ווערען מיט אזא איילעניש אדורכגעפיהרט גע-ווארען אין סיים. דאס עמעריטור-געזעץ, למשל, וועט לויט דער מיינונג פון פאפע-סישען ארגאן נישט נאר בעדרויען א גע-וואלדיגע עולה פאר פילע טויזענדער פאמ-מיליעס, נאר דאס גאנצע לאנד וועט

דורכדעם ליידען צוליב דער פערקלענע-רונג פון דער קויפס-קראפט פון א גרוי-סען שיכט פון דער בעפעלקערונג.

אלץ פלאסטישער צייכענט זיך אן אויפ'ן פאן פון דער אלגעמיינער נויט דאס קליינע אינזעלע פון דער פריווילע-גירטער פינאנץ-אריסטאקראטיע, וועלכע לאקירט אין די אויסלענדישע בענק די קאפיטאלען, וואס זי האט ארויסגע-פרעסט פון דער פוילישער ערד, און אלץ געשפענסטיגער זעהט אויס דער פרייוי-גער טאניץ פון די „סאנאציע"-רעגירונגען ווען ארום ברענען שוין די וועלדער.

מיר זעגען ווי אנ'אויטאמאביל, וועל-כער לויפט אראפ, אראפ אהן א שום האפ-מולעיז. נעבען שאפער האט זיך אוועק-געזעצט דאס געשפענסט פון קאטאס-טראפע און וויל עקשנות'דיג איבעררעג-מען די אנפיהרונג".

וועגען וואס פאר א סארט אינפלאציע רעדט מען איצט אין אמעריקא?

צווייטער ארטיקעל פון דער סעריע: „אינפלאציע און איהר ווירקונג אויפ'ן עקאנאמישן לעבען"

רעדענדיג וועגען אינפלאציע און דע-פלאציע, האבען מיר ביז אהער אונטער דעם פערשטאנען אויסשליסליך די פער-מעהרונג, אדער פערמינדערונג פונ'ם אומלויף פון געלד. דאס איז אבער בלויז איין זייט פון דער זאך. דער פער-פלאנטעטער פראגע. עס קאן געמאלט זיין אנ'אינפלאציע נישט נאר פון געלד, נאר אויך פון פראדוקטען און פון עקא-נאמישער טעטיגקייט בכלל.

גראד אין אמעריקא ניצט מען אפט אט דאס דאזיגע ווארט אין אזא בריי-טערען זין. מען הערט זעהר אפט דעם אויסדרוק, אז פאר די זיבען פעטע יאהרען פאר'ן קראך פון 1929 האט מען דא איבערגעלעבט א פעריאד פון אינפלאציע. די פראדוקציע איז געוואק-סען, דער האנדעל איז געשטיגען, אק-ציעס זענען געקראכען ארויף און די פרייזען אויף די פראדוקטען האבען זיך אויך געהאלטען גאנץ פעסט. איצט אבער, פאר די לעצטע צוויי יאהר, ווען די פראדוקציע און האנדעל זענען גע-גאנגען בארג אראפ, ווען די פרייזען אויף סחורה זענען געפאלען, און די אקציעס אין וואל-סטריט זענען טיף ארונטער, מען האט געלעבט איבער א תקופה פון דעפלאציע.

אויב מען רעדט דעריבער, אז אמע-ריקא שטעהט פאר א נייער אינפלאציע, און מען גיט דערביי דעם דאזיגען ווארט אזא ברייטען פירוש, הייסט דאס, אז מען איז אויפ'ן וועג צו אנ'עקאנא-מישער אויפלעבונג בכלל. ביי אזא פירוש המלות האט גארנישט קיין זין נישט די פראגע, צי אינפלאציע וועט באמת ברענגען מיט זיך אנ'עקאנאמי-שען אויפשוואונג זי איז דאס!

כדי אויסצומיידען מיספערשטענדני-שען, וועלען מיר געברויכען דאס ווארט אינפלאציע נישט אינ'ם ברייטערען עקא-נאמישען זין, נאר אין זיין ענגערער פינאנציעלער בעדייטונג. מיט אנדערע ווערטער, ווען מיר וועלען רעדען וועגען אינפלאציע, וועלען מיר פערשטע-הען אונטער דעם די אויסברייטערונג, די אויפבלאזונג פונ'ם געלד-סיסטעם גאנץ אומאבהענגיג פון דעם, צי דאס ברענגט אלגעמיינעם וואוילשטאנד אדער נישט.

אין דער פינאנץ-געשיכטע האט נישט איינמאל געטראפען, אז אינפלאציע פון געלד האט געבראכט מיט זיך אנ'עקא-נאמישען אויפשוואונג. עס זענען דא אבער אויך נישט ווייניג ביישפילען, ווען אינפלאציע האט גאר געבראכט צו אנ' עקאנאמישען חורבן.

אט האבען רוסלאנד און דייטשלאנד געהאט נאך דעם קריג אנ'אונגעהויערע, פינאנציעלע אינפלאציע. ס'איז געווען א צייט, ווען מען האט בעדארפט גע-בען אין מאסקווע מיליאנען רובעל פאר א פונט פוטער, און ווען אין בערלין ה"ט מע מיט א ביליאן מארק קוים געקענט אפעסען אין א דריט-קלאסיגען רעסטאראן. ביידע לענדער דערמאנען זיך אן יענע שווערע צייטען מיט שרעק, און גרויל...

קיין גוטס האט זיי דאס נישט גע-בראכט. עס זענען אפשר געווען איניגע געצעהלטע פערזאנען, וואס האבען גראד אין יענער אינפלאציע-צייט אנגעקלי-בען ריזיגע פערמעגענס דורך דעם, וואס זיי האבען געבארגט בערך גוטע געלד און געצאהלט די אנלייהען מיט ווערט-לאזע פאפירען. די מעהרסטע פון די

דאזיגע פערמעגענס, וואס זענען באמת עהנליך צו אויפגעבלאזענע קינדער'שע באלאנען, האבען זיך אבער אויסגע-בלאזען, ווען די צייט איז געווארען נארמאלער.

ביי דער געלעגענהייט מוז מען אנ-ווייזען אויפ'ן גרויסען אונטערשיד צווי-שען דער אינפלאציע, וועלכע דייטש-לאנד, אדער רוסלאנד האבען דורכגע-לעבט מיט צעהן יאהר צוריק, און דער אינפלאציע וועלכע קומט איצט פאר אין ענגלאנד. פאר די לעצטע 15 יאהר איז ענגלאנד צוויי מאל אראפ פון דעם געלד-סטאנדארד, סיי איצט און סיי ביים סוף פונ'ם וועלט-קריג. אין ביידע פאלען איז אבער דער ענגלישער פונט נישט געפאלען אין אזא ווילדער מאס, ווי דער מארק, אדער דער רובעל.

די אורזאך פון דעם איז אנ'איינפא-כע. ווען אין דייטשלאנד, למשל, איז מען אראפ פונ'ם געלד-סטאנדארד, האט מען אנגעהויבען דרוקען פאפירלעך, אויף וואס די וועלט שטעה"ט. דאס איז דעמאלט געווען דאס איינציגע מיטעל מיט וועלכען דער מלוכה-אפאראט האט געקאנט ווייטער עקזיסטירען. ווען אבער ענגלאנד איז אראפ פון געלד-סטאנ-דארד, איז די צירקולאציע פון מזומנ'ע געלד דאך געבליבען א בעשרענקטע. די צאהל פון פונטען איז עטוואס גרע-סער געווארען, אבער דאס דרוקען פון ניי געלד איז געהאלטען געווארען אין א שטרענגען צוים.

ס'איז א טעות צו מיינען, אז בלויז געלד אליין האלט דאס געלד פון א גע-וויסען לאנד אויף א בעשטימטער הויך. אויב די מענגע פון געלד אינ'ם דאזי-גען לאנד זאל וואקסען אהן א שיעור, און אויב יעדע אונץ פון איהם זאל בענוצט ווערען אויף ארויסצוגעבען פאפיר-געלד, — אפילו, ווען דער האנ-דעל פונ'ם לאנד נויטיגט זיך נישט אין אזא גרויסער סומע פון געלד — דאן קען פארקומען א פערבילליגונג פונ'ם געלד אפילו מיט דער בעסטער געלד-דעקונג. מען וועט דאן פאר'ן געלד אליין קריגען ווייניגער פראדוקטען, איי-דער פריהער. מיר וועלען האבען פאר זיך אין א געוויסען זין אנ'אינפלאציע פון געלד אליין!

פון דער אנדערער זייט, אויב עס פערשווינדעט די געלד-דעקונג פון א געוויסען סארט געלד, וועט זיין ווערט נישט פאלען אין תהום אריין, אויב נאר די מענגע פונ'ם דאזיגען געלד, וואס איז ארויסגעלאזט געווארען אין אומ-לויף, בלייבט אונטער א שטרענגען קאנטראל.

מיט אנדערע ווערטער: ווען מיר רע-דען אנ'אינפלאציע, אלס אנ'ערשיינונג, וועלכע איז מעגליך. אבער ווייט נישט זיכער אין דער אמעריקאנער עקאנאמי-שער צוקונפט פערשטעהען מיר אונטער דעם א בעגרעניצטע און קאנטראלירטע אינפלאציע אויפ'ן מוסטער פון ענגלאנד, און נישט קיין ענד אהן מבול פון פא-פיר-געלד, ווי דער, וואס האט פער-פלייצט דייטשלאנד נאך דעם פערלוירע-נעם וועלט-קריג.

א. ר.

פאר דער ענטשיידונג וועגען יודען-געזעץ אין פרייסען

בערלין, (י. ט. א.) די גאנצע יודישע פרעסע אין דייטשלאנד, ווי „איזראעליטיש פאמיליען-בלאט" „צענט-ראל פעראיין צייטונג" „יודישע רונד-שוי" און אנדערע ווידמען פיעל אויפ-מערקזאמקייט דעם פראיעקט פון נייעם „יודען" געזעץ, וואס איז אויסגעארבייט געווארען דורך דער פרייסישער רעגי-רונג.

די יודישע פרעסע קריטיקירט שארף דעם געזעץ-פראיעקט און בעצייכענט איהם אלס נישט אננעהמבאר.

איבערהויפט ווערט שארף אנגעגריפען די לייכטע ארויסטריט-מעגליכקייט פון די קהלות, וואס ווערט נישט אידענטי-פיצירט מיט'ן ארויסטריט פון יודענטום און בעדראהט די פינאנציעלע יסודות נישט נאר פון די קליינע, נאר אויך פון די גרויסע קהלות. עס ווערט אויך קריטיקירט די בעגרעניצונגען פון די אויסלענדער-רעכט אין די קהלות.

טשעקאווע ערפינדונג

דער שווייצארישער דאק-טאר קאמפעל האט ער-פינדען א רעהרעל, וואס אז מען שטעקט איהם אריין אין א לאווינע, קאן מען זיך דערוויסען, צי אונטען געפינט זיך א פערשיטער טוריסט.

רוסלאנד'ס צוקונפט

אטא באוער'ס שטאנד-פונקט —:— פון ד"ר ה. זשיטלאווסקי

אטא באוער — א מיט-בעגרינדער ...ן דעם אנגערופענעם „אוסטרא-מארק-...יזם", אויף וועמען די ארטאדאקס-פרוי-...ע פון קאוטסקי-פלעכאנאוו'ס חדר האט ...ען תמיד געקוקט מיט אויגען פון חשד ...ר זיינע פילאזאפישע אפיקרסות'ען, — ...ן שוין לאנג געווארען א פיהרענדע ...ראפט אין דער עסטרייכישער סאציאל-...עמאקראטיע. און דער לעצטער צייט ...ז אבער באוער ארויסגעוואקסען צו א ...נטערנאציאנאלער סאציאליסטישער בעו-...עגונג. עס איז איצט שווער אנצורופען ...אנדער נאמען, וואס זאל אין דער ...ציאליסטישער וועלט קאנען אזוי אוים-...נוירען מיט זיין פילאזאפישן ווישען, זיין ...נסטער טעארעטישער פערשטאנד ...ן זיין מארקסיסטישער קלוגשאפט און פאר-...ישען קלאסען-קאמף פון ארבייטער-...אס, ווי דאס מיט באוער. צו זיינע ...רט העהרען זיך צו מיט דער גרעסטער ...פמערקזאמקייט סיי די אנהענגער, סיי ...געגנער פון זיינע געדאנקען.

...ישט לאנג צוריק האט באוער פער-...פענטליכט דעם ערשטען באנד פון א ...סט'ען ווערק, אויף וועלכען ער אר-...ט, וואס טראגען דעם נאמען: ...אפיטאליזם און סאציאליזם נאך דעם ...עלט-קריג". און דעם ערשטען באנד ...ט ער שוין צו טון מיט דעם ראציאנא-...ירונגס-פראצעס און דער פראדוק-...ן, וועלכען דער קאפיטאליזם שטרעבט

דורכצופיהרען אויטאמאטיש און וועלכען די ראטען-מאכט פיהרט דורך מיט די מיט-לען פון דער קאמוניסטישער דיקטאטור.

מיט ראטען-לאנד בעשעפטיגט זיך באוער אין לעצטען קאפיטעל פון אט דעם ערשטען באנד, און גראד אט דער קאפיטעל האט ארויסגערופען א העפטיגע קריטיק מצד מענשעוויסטיש-געשטימטע סאציאליסטען, מיט קאוטסקי'ן, דאנ'ען, אבראמאוויטש'ן און באטריעסאוו'ן בראש. די קריטיקער בעשולדיגען באוער'ן, אז ווי נאר עס קומט צו רוסלאנד, זאגט ער זיך אפ פון דעם מארקסיסטישען בע-נעם וועגען דער ענטוויקלונג צו סאציא-ליזם; אז ער פערשפרייט אילוזיעס ווע-גען די עקאנאמישע דערגרייכונגען פון דער סאוויעטישער דיקטאטור און וועגען די אויסזיכטען פון דעם פינף-יאהר-פלאן; דער עיקר אבער, אז ווען זיין באוער'ס, בליק אויף דעם רוסישען פראצע-סעס וואלט געווען דער ריכטיגער, וואל-טען די רוסישע סאציאל-דעמאקראטען געדארפט אריבערגעהן צו די באלשעווי-קעס.

אט די אלע קריטיקער ענטפערט באו-ער אין דעם דעצעמבער-בוכעל פון וויענער „דער קאמף", אין אנ'ארטיקעל: „די צוקונפט פון דער רוסישער סאציאל-דע-מאקראטיע". אויף די טענות פון זיינע קריטיקער שטעלט זיך באוער נישט אפ. ער מיהט זיך קלארער און פונקטליכער ארויסצוברענגען זיין אייגענעם שטאנד-

פונקט און אפווייזען דעם וועג פאר זיין רוסישער ברודער-פארטיי. אונז אינטע-רעסירט ווייניגער די צוקונפט פון יענער פארטיי, אויסער באוער'ס מיינונגען וועגען דער צוקונפט פון ראטען-לאנד. מיר וועלען דא פרובען איבערגעבען זיין גע-דאנקען-גאנג און די וויכטיגסטע שטרי-כען.

אויך באוער האט פריהער געקוקט אויף דער באלשעוויסטישער דיקטאטור, ווי אויף א צייטווייליגען פאזיס אין דער רעוואלוציע, וואס מוז פיהרען צו דעם אויפבוי פון א קאפיטאליסטישען רעזשים און א מאדערנער דעמאקראטיע אויף די חורבות פון דער צושטערטער פעאדא-לער ארדנונג.

איצט אבער, נאך די דריי יאהר פון דעם פינף-יאהריגען פלאן, מוז מען גלויבט ער, אינגאנצען איבערבייטען אט דעם בליק. דער פלאן וועט געוויס נישט פערווירקליכט ווערען אויף גאנצע הונ-דערט פראצענט. אבער אויב אין די קו-מענדיגע צוויי יאהר זאלען זיך נישט ארייננמישען נישט קיין אינעווייניגסטער אויפשטאנד, נישט קיין דרויסענדיגער קריג, דעמאלט קאן דער פלאן דורכגע-פיהרט ווערען אין אזא מאס, אז ראטען-לאנד זאל האבען א „געוואלטיגע, הויך-מאדערנע פערשטאטליכטע אינדוסטריע און א צום גרויסען טייל קאלעקטיוויזיר-טע לאנדווירטשאפט", ד. ה. א געזעל-

ענדע זעה זייט 4

ל'אדז — 2. מערץ. 1932 — זון אויפגאנג 6.46, זון אונטערגאנג 4.56 — מיטוואָך כ"ד אדר תרצ"ב — פ' תשא

טאָג-כראָניק

אונטערשטיצונג-רעגיסטראַציע פאַר'ן חודש מערץ

דינסטאָג האָט זיך אָנגעהויבען די רעגיסטראַציע פאַר דרינגענדע הילף אויפ'ן חודש מערץ, פאַר די וואָס האָבען בעקומען אונטערשטיצונג אין חודש פעברואַר.

די רעגיסטראַציע קומט פאָר לויט פאָלגענדען סדר:

מיטוואָך דעם 2 מערץ פון H ביז K
דאָנערשטאָג דעם 3 מערץ פון L ביז P
פרייטאָג דעם 4 מערץ פון R ביז U
שבת דעם 5 מערץ פון W ביז Ż.

נייער דירעקטאָר אין פאַביאַניצער קראַנקען-קאַסע

(§) אין קאָנקורס אויפ'ן דירעקטאָרען אַמט אין פאַביאַניצער קראַנקען-קאַסע איז אויסגענומען געוואָרען ה' פּאַוועל נאַלינסקי אלס נאָכפאָלגער — ד"ר ווינמאַלר איבנער.

פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט

געבר. ווייס בעטען א „נאָדזאָר"

דער אַקטיוו איז גרעסער פון פּאַסיוו מי"ט 188.000 זל.

(5) די פירמע „געבר. ה. און מ. ווייס" פּריוואַטס-פּלאַץ נומ. 7 האָט געבעטען אָרגאַניזירען אין האַנדעלס-געריכט א בקשה וועגען אָפּלייגען איהרע צאָהלונגען ה. ה. וועגען בעשטימען א געריכטס-אויפזיכט.

די פירמע וואָס די ברידער משה און חיים ווייס עקזיסטירט זייט'ן יאָהר 1927 און זי פאַרנעמט זיך מיט אויסאַרבייטען און פאַרקויפען טיכלעך און מאַנופאַקטור.

ביז איצט האָט די פירמע געדעקט אלע איהרע פאַרפליכטונגען צום טערמין און קיין איין וועקסעל איז נישט דערלאָזט געוואָרען צום פּראָטעסט.

איצט אָבער איז די פירמע און איהר אייגענעם אונטערנעמען און אונטערנעמען פון די קרעדיטאָרען געצוואונגען צו בעטען א „נאָדזאָר".

דער בילאַנס פון דער פירמע, וואָס ס'ווערען געפיהרט רעגולערע האַנדעלס-ביכער, שליסט זיך מיט דער סומע 772,733,02 זל. דערביי בעטרעפט דער עודף פון אַקטיוו איבער'ן פּאַסיוו א סומע פון 184,735,68 זל. די אַקטיוען פון דער פירמע זענען כמעט אלע פלינטען. די סחורות זענען געשאַצט אויף א סומע פון 518,847,66 זל. גאָר'ן — 104,428,99 זל. און די פּראָטעסטען בעטרעפען 13,080,34 זל.

די אויבען-געבראַכטע ציפערן בעווייזען, אַז דאָס נישט קענען האָנאָרירען די פאַרפליכטונגען איז נאָר א צייטווייליגע און נאָך א קורצע צייט וועט די פירמע וועט גובר זיין די צאָהלונגס-שוועריגקייטען, וואָס זי קענען פאָלשטענדיג דעקען אלע איהרע פאַרפליכטונגען.

* * *

דאָס האַנדעלס-געריכט האָט אויף דער בקשה פון סינדיק איבער דער באַנקראָטירטער פירמע „ראָבערט ליסקע", פאַרבערייט אויף שענקעוויטש 165, ערלויבט צו רעגולירען מיט די קרעדיטאָרען פון אָפענע חובות, וועקסלען און וועקסעל-אָבליגאַ, אָבער די רעגולאַציע טאָר נישט זיין נידריגער ווי 20 פּראָצ. דאָס קען געשעהן נאָך א פאַרשטענדיגונג מיט'ן ריכטער-קאָמיסאַר. דאָס געריכט האָט אויך ערלויבט דעם סינדיק צו פאַרקויפען דעם פּלאַץ פון דער פירמע, וואָס געפינט זיך אויף דער טרעלענבערג-גאָס.

* * *

אלס סינדיק פון דער באַנקראָטירטער טישלערײַ פון די ברידער ראַדקע און זגערזש, קיליָנסקיעגאָ 5, איז בעשטימט געוואָרען אַדוו. ראָזענטאַל.

צוליב דעם, וואָס ביז איצט איז נישט נאָכקאָנטראָלירט געוואָרען דער בילאַנס פון דער באַנקראָטירטער קאָאָפּעראַטיווער פאָלקס-באַנק און אַלעקסאַנדער, האָט דאָס האַנדעלס-געריכט פאַרלענגערט די צייט פון קוראַטאָר איבער דער באַנק אויף ווייטערדיגע 15 טעג. און משך פון דער צייט וועלען פאַרקומען וואַהלען פון קרעדיטאָרען אויף א סינדיק.

יודישע פרוי אראָפּגעשפּרונגען פון 1-טען שטאָק

צוליב א מחלוקה מיט'ן מאַן

(§) אויף נאַרוטאָוויטשאַ 36 און דער פּ. צינגע אויפ'ן ערשטען שטאָק וואוינט זייט יאָהרען די פאַמיליע פיינמעסער. די האָט ביז מיט א צייט צוריק געפיהרט א נישקשה'דיגע שעפטען און און שטיב האָט נאָרנישט געפעהלט.

לעצטענס האָבען די געשעפטען אָנגעהויבען צו געהן נים פויגעלדיג. און דאָס האָט שטאַרק געווירקט אויף זיין פרוי, די 41-יעהריגע אַזטע. עס איז דערגאַנגען צו דעם, אַז דאָס פּאָר-פּאָלק האָט אָפט זיך געקריגט. און פּאָר וויים האָט די פרוי אָנגעהויבען ליידען פון א נערוועזער קראַנקהייט.

נעכטען, בעת זיי זענען צו מיטאָג געזעסען ביים טיש, איז צווישען זיי ווידער אויסגעבראָכען א מחלוקת. די פרוי, ווערענדיג שטאַרק אויפגערעגט, איז פּלוצלינג צוגעשפּרונגען צום פענסטער, עס אויפגעפּראַלט און און מאַנס אַנוועזענהייט האָט זיך אַרויסגעוואָרפען פון 1-טען שטאָק אויפ'ן ברוק.

דאָס אַלץ איז געשעהן אַזוי פּלוצלינג, אַז פ. איז געבליבען ווי צומישט. ערשט דער שווערער קלאַפּ, וואָס עס האָט זיך דערטראָגען פון הויף האָט איהם אויפגעמונטערט.

אויפ'ן אָרט פון געשעהעניש איז באַלד אָנגעקומען פּאָגאָטאָוויע און א פּריוואַטער דאָקטאָר, וועלכע האָבען די פרוי דערמונטערט און אויפ'ן מאָים פאַרלאַנג אָפּגעשיקט צושטאַנד איהר אין בערגעלאָזט און דער היים.

נאַכט-דיזשורען אין די אַפּטייקען

היינט בייטאָכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: א. פּאַמאַש (פּלאַץ קאַשטשעלני 10), א. כאַרעמזא (פּאָמאַרסקאַ 12), ע. מילער (פּעטריקאָווער 46), מ. עפּשטיין (פּעטריקאָווער 225), ז. גאַרטשינסקי (פּושעיאַר 59), ג. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצקאַ 50).

אַקושערקע פאַר'ן געריכט פאַר מאַכען אַן אַבאָרט

(§) די 50-יעהריגע אַקושערקע אַנטאָנינאַ קושיזשאַנקאַ פון קאָנסטאַנטינען האָט דעם 16. נאָוועמבער פּ. י. געמאַכט אַן אומגעזעצליכע אָפּעראַציע די 28-יעהריגע בראָניסלאַווא גאַרבאַרסקאַ, וועלכע איז שפּעטער געשטאָרבען צוליב א בלוט-פאַרגיפטונג.

נעכטען איז די אַקושערקע דורך'ן קרייז-געריכט נאָך א לענגערער פּראָצעסטונג בעפרייט געוואָרען.

דינסטען און פעלד-אַרבייטער קענען נישט געניסען פון אַרבייטסלאָזען-פאָנד

(§) דער אַרבייטסלאָזער-פאָנד איז מודיע, אַז פון אויסצאָהלען וועגען פאַרזיכערן אַרבייטער אויפ'ן פאַל פון אַרבייטסלאָזיגקייט קענען נישט געניסען דינסטען און פעלד-אַרבייטער.

5 יעהריג יודיש מיידעלע אויף אַן אַנגעגליהט אייזען אויוועלע

(§) אין אַפּווזענהייט פון די עלטערן האָט די 5-יעהריגע אסתר ענגעל זיך אַרויפגעזעצט אויף אַן אָנגעגליהט אייזען אויוועלע, אויף די געשרייען פונם קינד זענען צוגעלאָפען שכנים און אַרויסגערופען די פּאָגאָטאָוויע, וואָס האָט דאָס קינד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אַרבייטער העננגט זיך אין דער פאַבריק

(§) אין בידערמאַנ'ס פאַבריק האָט זיך אויפגעהאָנגען דער אַרבייטער יאַן מאַטשאַשטשיק. די סבות פון זעלבסטמאָרד איז נישט געלונגען צו דערגעהן.

טשעראַווער אויפטו פון א בעאַמטע,

ווי אַזוי צו כאַפּען א היימישען גנב ביי דער האַנד

עפּילאָג פון די סיסטעמאַטישע גנבות ביי „קרושע ענדער" אין פאַביאַניץ

(§) די בעאַמטע עפּון „קרושע און ענדער" אין פאַביאַניץ, וועלכע זענען בעשעפטיגט בײַם אויסצאָהלען די אַרבייטער, האָבען בעמערקט, אַז סיסטעמאַטיש קומט זיי אוועק געלד פון די קאַסעטקעס. זיי האָבען דערום בעשלאָסען צו מאַכען א אויספאָרשונג אויף אייגענער האַנד: זיי האָבען באַלד בעמערקט, ווי דער קאָלעגע זווערער יאַן באַראַזוכין האָט אָנגעהויבען לעצטענס קומען אין די פיינסטע רעסטאָראַנען און וואַרפען מיט געלד אויף רעכטס און לינקס. ווי פענעדיג, אַז פון דער פּענסיע זיינער קען ער נישט מאַכען אַזאַ לעבען. און קאַראָל אַנטאָניעוויטש, דער, וועלכער איז געוואָרען מעהר ווי אלע בעגנב'עט, געפאַלען אויף אַזאַ פּלאַן: ער האָט בײַם טיר-רעל פון דער קאַסעטקע אָנגעהאָנגען א רעוואָלווער, און דער לופע האָט ער אַריינגעלעגט א גילז פון א קויל, אונוועגנוג דאָס ער אָנגעפילט מיט פּראָך, צום צינגעל האָט ער צוגעבונדען א דראָהט, אַזוי אַז ווען מען וועט עפענען די קאַסעטקע, וועט דער רעוואָלווער אויסשיסען.

אלזאָ האָט ער זיך בעהאַלטען אין דער דרויסער שטוב. און א האַלבע שעה אַרום האָט אַנטאָניעוויטש דערהערט א שאָס... אַרײַנלויפענדיג אין צימער, וואו די קאַסעטקע איז געשטאַנען, האָט ער טאַקי געטראָפען באַראַזוכין און מיטען שטוב א שטאַרק צוטומעלטען... בעת'ן פּראָצעס, וואָס איז בשעתו פאָרגעקומען אין פאַביאַניצער שטאָט-געריכט, איז באַראַזוכין בעפרייט געוואָרען. די פּאָליציי האָט אָבער אַפּעלירט און געבליבען איז ער געשטאַנען פאַר'ן לאָדזער קרייז-געריכט, וועלכער האָט איהם פאַרמשפּט אויף א חודש תפיסה.

...לע יוגענדליכע אַרבייטער מוזען פאַרשרייבען ווערן אין פאַבריקס-בוך

נײַטען האָט דער אַרבייטס-אינספּעקטאָריאַט בעקומען א צירקולאַר פון אַרבייטס-מיניסטעריום, לויט וועלכען אלע פאַבריקען מוזען צושטעלען רשימות פון דער צאָהל בעשעפטיגטע יוגענדליכע אַרבייטער. אַחוץ דעם מוז אין יעדער אונטערנעהמונג זיך געפינען א בוך, אין וועלכען אלע יוגענדליכע אַרבייטער מוזען זיין איינגעשריבען. אין צירקולאַר איז אויך אָנגעגעבען דער מוסטער פון דאָזיגען בוך.

§

לאָדזער יודישער קאַמעראַל-טעאַטער

אלעע 1-טער מאַי 2 № — דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאַי.

גאַסטשפּילען פון קאַמעראַל- און קליינקונסט-טעאַטער

אררט

קינסטלערישע אָנפיהרונג: מ. בראָדערזאָן

היינט מיטוואָך, נאָר 1 פאָרשטעלונג 9.45 אָוונד

ווידערהאָלונג פון 25. יובילעאום-פּראָגראַם אין 2 טיילן 14 בילדער א. י.

„שמחות ביי יודען"

טעקסטען: מ. בראָדערזאָן, י. אָבערזשאַנעק, א. גאָלדפאַדען, פּ. פּיאַדאַראָוו. מוזיק-קאָמפּ.: דוד בייגעלמאַן, פּ. ליש, און פאַלקס-מאָטיווען. דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: דינה מאַטיס. רעזשי: ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. קאָנצערט-מייסטער: ש. בייגעלמאַן, בינע-אינספּ.: מ. קאָן.

ס'בעטייליגען זיך (לויט א.ב.): ש. גאָלדשטיין, מרים דאַלסקאַ, ש. דזשיגאַן, שיינע מרים, צילי סטאַל, מ. פעטערמאַן, מ. פּילאָווער, מ. קאָן, י. ווייגלאַס, י. שומאַכער, י. שיפּער און א. קינסטלער. טאַנץ-קוואַרטעט.

די קאַסע איז אָפען פון 6 אָוונד, שבת א גאַנצען טאָג.

אַכטונג, לאָדזער הויז-בעזיצער

צום ערשטען מאָל אין דער געשיכטע פון לאָדזער קרעדיט-פאַראיין, וועלכער עגזיסטירט שוין זייט 60 יאָהר פּאַסירט אַזאַ פאַל, אַז די יודישע הויז-בעזיצער, וואָס האָבען אַ פּאַקטישע מעהרהייט אין קרעדיט-פאַראיין, לאָזען זיך פרייוויליג מאַיאָריזירען דורך די נישט-יודען. און דאָס גראָד אין דער איצטיגער קריטישער צייט, ווען הינדערטער יודישע הייזער זענען בעדראָהט, אַז מ'זאָל זיי אַרויסשטעלען מאַסענוויין אויף ליציטאַציעס. דערין איז שולדיג אויסשליסליך די אַפּאַטיע און די גלייכגילטיגקייט פון די יודישע הויז-בעזיצער, וועלכע בעוויליגען אַפילו נישט זיך צו געבען דאָס ביסעלע מיה און אַרויסנעהמען די איינטריטס-בילעטען צו דער גענעראַל-פאַרזאַמלונג פון לאָדזער קרעדיט-פאַראיין, וואָס קומט פאָר היינט האַלב 5 נאָכמיטאָג אין לאָקאַל פון קרעדיט-פאַראיין.

ביז-היינט האָבען אַרויסגענומען זייערע איינטריטס-קאַרטען בערך 500 מיטגלידער (די אַלגעמיינע צאָהל מיטגלידער איז 1650) דערביי איז די צאָהל פון די אַרויסגענומענע קאַרטען דורך די נישט-יודען בעדייטענד גרעסער. ווי דורך די יודען. **נאָך היינט ביז 1 נ"מ איז צייט אַרויסצונעמען די איינטריטס-בילעטען.**

ס'איז פּאַראויסצוזעהן, אַז די היינטיגע גענעראַל-פאַרזאַמלונג וועט זיין איינע פון די אינטערעסאַנטסטע, וועלכע זענען ווען עס איז פאָרגעקומען אין לאָדזער קרעדיט-פאַראיין. אויף דער היינטיגער פאַרזאַמלונג וועלען אָנגענומען ווערען בשלוסען בנוגע פראַגען, וואָס וועלען האָבען א דעצידירענדע בעדייטונג פאַר'ן ווייטערדיגען קיום פון דעם הויז-בעזיצער-שטאַנד אין לאָדז.

ביז-היינט האָבען די יודישע הויז-בעזיצער נישט ערפילט זייער פליכט לגבי זיך אַליין. די היינטיגע פאַר שנה פון 9 פ"ה ביז 1 נאָכמ. מוזען אויסנוצט ווערען דורך די יודישע הויז-בעזיצער, אַז זיי זאָלען זיך אַלע פאַרזעהן מיט איינטריטס-בילעטען.

קיין איין יודישע שטים טאָר נישט פעהלען!

יעדע יודישע שטים קען אמאָל דעצידירען!

איילט יודישע הויז-בעזיצער איז דער לעצטער מינוט און נוצט אויס אייער רעכט!

נעמט אַלע ווי איינער אַרויס אייערע איינטריטס-בילעטען און קומט אַלע צו דער גענעראַל-פאַרזאַמלונג.

40 יעהריגער יוד ווערט בעפאַלן אויף ווסכאָדניאַ גאַס

(§) אויף ווסכאָדניאַ גאַס זענען אומבעקאַנטע פאַרזאָנען בעפאַלען דעם 40-יעהריגען יוסף צווייגהאַפט (ווסכאָדניאַ 72) און מיט א מעסער זאָך איהם פאַרוואונדעט אין קאָפּ.

1 יאָהר פעסטונג פאַר קאָמוניסטישע טעטיגקייט

(§) דעם 14 אָקטאָבער פּ. י. האָבען אַגענטען פון אויספאָרשונגס-אַמט אויף זאַכאָדניאַ גאַס פאַרהאַלטען א יונגענמאַן דעם 19 יעהריגען ישראל יצחק פּלאַטקעוויטש, ביי וועלכען זיי האָבען געפונען קאָמוניסטישע פּלאַקאַטען און א רויטע פּלאַטע, וואָס ער האָט געוואָלט אויפהענגען אויף די טעלעגראַף-דראָהטען. נעכטען איז פּ. געשטאַנען פאַר'ן געריכט און איז פאַרמשפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר פעסטונג.

נויט ווירקט שלעכט אויפ'ן כאַראַקטער

ברענגט צו קריגערייען אין דער פאַמיליע

ס'איז איצטער געמאַכט געוואָרען א אונטערזוכונג, וואָס בעווייזט, אַז דער קריזיס האָט רואינירט הונדערטער-טויזענדער מענשען נישט נאָר עקאָנאָמיש, נאָר אויך גייסטיג, און אַז איבער איהם, איבער'ן קריזיס זענען מענשען געוואָרען א סך ערגער, וואָס זיי זענען פריהער געווען.

אַרויסגעבראַכט איז דעם פּאַקט האָבען נייע הינדערט אָנגעשטעלטע פון פאַרשידענע וואוילטעטיגע אַנשטאַלטען, זיי האָבען בעזוכט זיבעצן הונדערט מיט פּופציג טויזענד פאַמיליעס, וואָס זענען שטאַרק געטראָפען געוואָרען פונ'ם קריזיס און וועלכע פּלאָגען זיך שוין אין דער ביטערער נויט.

אָט זענען איניגע פּונקטען, וואָס די אונטערזוכונג האָט אַרויסגעבראַכט:

מענשען פאַרלירען דעם מוט, זיי זענען נידערגעשלאָגען, פאַרצווייפעלט, און דאָס ברענגט זיי אָפט דערצו, אַז זיי זאָלען גנב'נען, מצרדען, אָדער בעגעהן זעלבסטמאָרד.

מענשען ווערען צוטומעלט, צעדרודער; זיי פאַרלירען דעם צוטרוי צו זיך אַליין, זיי הערען אויף גלויבען אין זיך און ס'קומט ביי זיי אויס, אַז אום און אַרום זעהען זיי א דורכפאַל אין לעבען און אַז זיי שטעהען נידעריגער פון די, וואָס האָבען נישט אַזאַ גרויסען דורכפאַל אין לעבען.

מענשען פאַרלירען דעם חשק עפּעס צו טאָן, און זיי פאַרלירען אויך דעם חוש פון פעראַנטוואָרטליכקייט.

מענשען פאַרלירען דאָס געדולד צו זוכען אַרבייט, עס ווייזט זיך זיי רק אויס, אַז זיי וועלען שוין קיינמאָל קיין אַרבייט נישט געפונען, און ווען זיי געפונען שוין יאָ אַמאָל עפּעס אַן אַרבייט, זענען זיי פונדעסטוועגען נישט זיכער און עס דוכט זיך זיי אויס, אַז אָט אָט וועלען זיי די אַרבייט פאַרלירען.

איבער דעם ייו"ס מען דאַרף שטענדיג אַרום הערן זיך ברעכען דעם קאָפּ ווייגען געפונען אַן אַרבייט, וואָס זאָל געבען די מעגליכקייט צו פּרדינען א שטיקעל ברויט, קענען מענשען זיך נישט אָפּגעבען מיט גייסטיג-שעפּטליכער אַרבייט, אַזעלכע זאַכען ליגען זיי נישט אין זינען, און זיי וואַרפען דעריבער פון זיך אַרונטער די פליכטען, וואָס זיי וואָלטען געדאַרפט האָבען צו דער געזעלשאַפט.

פאַר צרות און נויט ווערען מענשען ציניקער און זיי הויבען אָן קוקען אויף זאַכען און פּאַסירונגען מיט בכול און פאַראַכטונג.

מען פאַרלירט דעם אייגענעם שטאָלץ, דעם רעספּעקט פאַר זיך אַליין און מען הויבט זיך אָן אויספיהרען נאַכלעסיג און אָפּגעלאָזען.

מען איז שטענדיג אומרוהיג, צודרעהט, אומבעהאָלפען; און דאָס פיהרט אַמאָל דערצו, אַז מען זאָל אָנהויבען טרינקען, כדי צו פאַרגעסען די צרות.

אַמאָל ווערט מען פּשוט געריהרט פון זינען איבער דעם, וואָס מען זאָרגט זיך צופיל, בייטאָג און ביינאַכט.

מען איז שטענדיג אין דער מורא אַז אָט אָט וועט אַ גרויס אומגליק געשעהן.

דאָס זענען די אויספיהרען צו וועלכע די אונטערזוכונג איז געקומען.

און נאָך א פּונקט האָט די אונטערזוכונג אַרויסגעבראַכט. זעהר א וויכטיגען פּונקט, וועגען וועלכען מען דאַרף ...רוסט פאַרטראַכטען, דאָס איז, אַז דאָס פאַמיליען-לעבען איז שטאַרק צובראָכען געוואָרען איבער דעם, וואָס מענשען ליידען איצט אַזוי פיל נויט און דחקות.

און ס'ווערען געבראַכט פאַקטען:

אין די גוטע צייטען, ווען דער מאַן האָט געאַרבייט און פאַרדינט, האָט די פרוי געהאַט רעספּעקט פאַר איהם, זיך גערעכענט מיט זיין מיינונג, זיך צוגעהערט צו זיין וואָרט. איצט אָבער, ווען דער מאַן געהט אַרום לעדיג און אין שטוב איז די נויט זעהר גרויס, האָט די פרוי פאַרלוירען דעם דרך-ארץ פאַר'ן מאַן און זי הערט זיך גאַר נישט צו צו דעם מאַן, וואָס ער זאָגט.

אויך די קינדער האָבען פאַר'ן טאַטען דעם דרך-ארץ פאַרלוירען. ער האָט מעהר קיין דעה נישט איבער זיי, און ווען ער פּרובט אַמאָל זיך מישען אין זייערע געשעפטען, הערען זיי זיך צו איהם נישט צו.

דער קריזיס, אַלזאָ, האָט שטאַרק צוטרייסעלט די זיילען פון דער פאַמיליע און האָט געבראַכט א סך טראַגעדיעס, וו"ס שטיקען זיך אין די ווינקעלעך פון הונדערטער טויזענדער פאַמיליעס.

די טעאָריע, אַז אין שלעכטע צייטען זיבען געוויסע מענשען זיך אָפּ אַ חשבון הנפש, האָט טאַקע אין זיך א סך אמת, אָבער גאָר קיין גרויסע טרייסט איז דאָס נישט. מען קען זיך דערמיט טרייסטען פּונקט אַזוי פיל, ווי מיט דער „טעאָריע", וואָס א מאָנטרעאַלער פּראָפעסאָר האָט דאָ נישט לאַנג צוריק געשאַפען וועגען קריזיסען אין אַלגעמיין און דעם איצטיגען קריזיס בעזונדער. לויט דער מיינונג פון יענעם קלוגען פּראָפעסאָר זענען קריזיסען גאָר א ברכה פון גאָט, און ווייסט איהר פאַרוואָס? אָט הערט:

אין שלעכטע צייטען, — זאָגט יענער פּראָפעסאָר, — ווערט די געזעלשאַפט פּטור פון די שוואַכע מענשען, וועלכע האָבען נישט קיין ווידערשטאַנדס-קראַפט. א סך פון זיי שטאַרבען אויס, אַנדערע בעגעהן זעלבסטמאָרד, אָדער זיי טוען זיך גלאַט אָן א מיתה-משונה, פאַרלאָזענדיג אינגאַנצען אונזער וועלטעל. מיט גאַנצע ביינער קומען אַרויס בלויז די געזונטע, די שטאַרקע, די מוטיגע, ווייל זיי האָבען א סך ווידערשטאַנדס-קראַפט; און דאָס איז גוט, ווייל נאָר אַזעלכע מענשען דאַרף די וועלט האָבען, נאָר אַזעלכע מענשען קענען ווירקליך עפּעס שאַפען.

איז דאָס אַוודאי זעהר א שעהנע און זעהר א גראָטעסקע „טעאָריע" און עס קומט דעם פּראָפעסאָר א מעדאַל דערפאַר. אָבער אויב ער האָט דאָס געמיינט נישט נאָר אַלט א „טעאָריע" נאָר אַלס טרייסט פאַר אונז אין דער איצטיגער ביטערער צייט, זענען מיר איהם מוחל די טרייסט...

§

—x—

רוסלאַנד'ס צוקונפט

(ענדע פון זייט 3)

שאַפטליכע אָרדנונג, אין וועלכער עס איז נישטאָ קיין פּלאַץ פאַר א בירגערליכער דעמאָקראַטיע. ראַטען-לאַנד וועט בעזיצען א פּראָדוקציע-אַפּאַראַט, וואָס גערעט נישט צו פּריוואַטע בעלי-הבתים און קאָן דעריבער געפיהרט ווערען אויף א פּלאַנמעסיגען אופן, אַהן יענער אַנאַרכיע, וואָס כאַראַקטעריזירט דעם פּריוואַט-קאַפּיטאַליסטישען רעזשים.

א צענטראַליזירטע, הויך-ענטוויקעלטע אינדוסטריע, א קאָלעקטיוויזירטע לאַנדווירטשאַפט, און די אָפּשאַפונג פון דעם פּריוואַט-קאַפּיטאַליזם נעהערען צו די וויכטיגסטע עלעמענטען פון א סאָציאַליסטישער אָרדנונג. זיי זענען אמת נאָר עלעמענטען פון אַזאַ אָרדנונג; אָבער בשום אופן נאָך נישט קיין סאָציאַליזם.

„סאָציאַליזם", זאָגט באַוער, „איז די זעלבסט-בעשטימונג פון דעם פאָלק אין זיין אַרבייטס-פּראָצעס און זיין עקאָנאָמישען לעבען. פאַר דער פאַרווירקליכונג פון דעם סאָציאַליזם איז נישט גענוג, אַז די מיטלען פון דער פּראָדוקציע זאָלען קאָנצענטרירט ווערען אין די הענד פון דעם שטאַט. דערצו דאַרף מען נאָך, אַז די רעגירונג, אין וועמענס הענד עס ליגען יענע מיטלען, זאָל אין פרייהייט אויסגעוועהלט ווערען פון דעם פאָלק און זאָל זיין פעראַנטוואָרטליך צו דעם פאָלק". ערשט, ווען די טעראָריסטישע דיקטאַטור וועט פאַרשווינדען און אויף איהר פּלאַץ וועט אַריינטרעטען א פון פאָלק פריי געוועהלטע און צום פאָלק פעראַנטוואָרטליכע רעגירונג — ערשט דעמאָלט וועט דאָס פאָלק באמת ווערען דער בעל-הבית איבער די מיטלען פון דער פּראָדוקציע, איבער דעם גאַנצען פּראָצעס פון אַרבייט און איבער די פּראָדוקטען פון דעם אַרבייטס-פּראָצעס. ערשט דעמאָלט וועט דאָס זיין סאָציאַליזם.

קאָן מען אָבער האָפען, אַז אין ראַטען-לאַנד זאָל פאַרשווינדען די דיקטאַטור און אַז איהר פּלאַץ זאָל פאַרנעמען אַן אַרבייטער-דעמאָקראַטיע?

די דיקטאַטור ווערט איצט געשטיצט דורך דער עקאָנאָמישער נויט, פון איין זייט מיט גוואַלד אַרויסצופּרעסען פון דעם דאָרף די נויטיגע ערנעהרונגס-מיטלען פאַר דער שטאָט, פון דער אַנדערער זייט, מיט דער זעלביגער געוואַלד אָנצוטרייבען די אינדוסטריע פון דער שטאָט. זי זאָל קאָנען ליפערן די נויטיגע פּראָדוקטען פאַר דער דאָרף-בעפעלקערונג און א רייכער מאָס און צו א וואָלוועלען פּרייז. ביידע זאַכען קאָנען אין דעם איצטיגען ראַטען-לאַנד דורכגעפיהרט ווערען נאָר אונטער דער דיקטאַטור, וואָס דריקט אויף ביידע קלאַסען: דעם שטאָטישען, ווי דעם דאָרפישען.

אָבער אויב דער דיקטאַטור זאָל זיך איינגעבען, אויפצוהויבען די פּראָדוקטיוו-קרעפטען פון דעם דאָרף אויף אַזאַ הויך, אַז די אַגראַר-בעל-הבית'ישקייט זאָל קאָנען בעפרידיגען נישט נאָר די ... פון דער פּויערים-שאַפט, נאָר אויך אָבזואַרפען א געוואַלטיגע-גרויסען עודף פאַר דער שטאָט, און די שטאָט פון איהר זייט, זאָל א ראַנג דער ראַציאָנאַליזירטער אינטענסיווער אינדוסטריע. קאָנען געבען דעם פּויער אַלץ, וואָס ער דאַרף — דעמאָלט וועט דער פּראָדוקציע-אויבערן צווישען שטאָט און דאָרף זיך מעהר נישט נויטיגען אין דעם דרוק פון דער דיקטאַטור אויף ביידע קלאַסען.

(סוף ...)

נעכטיגער פראטעסט-שטרייק פון מאגיסטראט-בעאמטע אין לאדז, זגערזש און פאביאניץ

(אג) דער נעכטיגער 1 טאגיגער פראָ-טעסט-שטרייק פון די שטאָטישע בעאמ-טע אין לאדז איז אדורך רוהיג. גע-שטרייקט האבען העכער 3000 בעאמטע. די אמטען האבען אויסגעזעהן „יום-טוב-דיג". די אונטערנעהמונגען, וואס זענען גע-...טען, האבען געטראָפען די טירען אי-...ראל געשלאָסען. ...מטיג זענען געווען די עלעקטראווניע, גאזאווניע, שעכט-הויז, די שפיטאלען און אויך די שטאָטישע אמבולאטאריעס, וועלכע האבען אנגענומען ארימע קראנ-קע.

(א) צוליב'ן שטרייק פון די שטאָטישע ארבייטער, זענען נעכטען אלע שטאָטישע פארקען געווען געשלאָסען.

* * *

שטאָטישע אנגעשטעלטע דראָהען מיט א שטרייק

(ב) אין צוזאמענהאנג מיט'ן נעכטיגען פראָטעסט-שטרייק פון די שטאָטישע אנ-געשטעלטע, איז בעשלאָסען און פאל פון ...ווייטערער לוין-רעדוקציע זאל ער-...קלערט ווערען אן'אלגעמיינער שטרייק ביז צו א ענטדגילטיגען נצחון. די פראַ-גע וועט בעהאנדעלט ווערען אויפ'ן צו-זאמענפאר די נעכסטע וואך אין ווארשא.

* * *

פראָטעסט-שטרייק אין לאדז
אויף געגען הויכע פרייז פון עלעקטרי

(אג) דאָנערשטאג וועט פארקומען א ...פערענץ פון אלע הויז-ווירטשאפט-לוכע אי ווארבעטער - ארגאניזאציעס, צו פראָקלאמירען א 1טאגיגען פראָטעסט שטרייק. אויף שבת דעם 12 ה. ח. געגען הויכען טאריף אויפ'ן עלעקטרישען שטראָם.

דער שטרייק וועט ארומנעמען קודם כל די שוי-פענסטער, דאס וועט זיין דער ערשטער סיגנאל.

אין זגערזש און אין פאביאניץ

(טעלעפאנישע בעריכטע)

אין זגערזש האט דער נעכטיגער פראָ-טעסט-שטרייק ארומגענומען אלע שטאָ-טישע אמטען. אויסער פאר סאציאלע אויפזיכט און געזונדהייטס-אמטען, אזוי, אז די ארימע קראנקע האבען דערפון גארנישט געליטען.

אין פאביאניץ איז דער פראָטעסט-שטרייק אריבער רוהיג. טעטיג זענען אויך געווען די אמטען פאר געזונדהייט און סאציאלער אויפזיכט. (אג)

ליקווידירט א באנדע גנבים

(א) די לאָדזשער פאליציי האט פער-...מען א שייקע וואוינונגס-גנבים: קארל ...לע, סטאניסלאוו גלאמאר, סראל לעה-...הוב, ערווין באלרש, סטאניסלאווא עיסעלט און פרידא פוצמאן. אלע זענען איינגעזעצט געווארען אין תפיסה. די 2 פרויען זענען ארויסגעלאָזט געווארען גע-גען קויציע.

...ארפט אריין איהר קינד אין קלאָזעט
„מאמע", א פערפיהרטע דינסט, איינגעזעצט אין תפיסה

(§) דעם 25 פעברואר האט די לא-...קאַרקע פון זגערזשער 25 מונדעל ...ערמאן, ארגעגעהערינג און אפטרוט, ...העה"ט, ווי עס פאלט עפעס אריין ...ן זענק-גרוב און אין דער זעלבער מי-...ט איז א פרוי פון דארט ארויסגעלאָ-...ען.

...די שכנים האבען באלד אלאמירט די ...פערלעשער, וועלכע האבען ארויסגעצוי-...ען א קינד פון אנ'ערך 3 וואכען. דער ...רויסגערופענער דאָקטאר האט עס אפ-...גענטערט און אפגעפיהרט אין שטאָ-טישען פונדעל-הויז.

נעכטען איז די מאמע, די 24-יעהריגע זאָפיא יענדזשעטשיאק, פערהאלטען גע-ווארען. אין קאָמיסאריאט האט זי דער-צעהלט, אז זי איז פערפיהרט געווארען פון איהר'ן א בעקאנטען, וועלכער האט צוגעזאָגט מיט איהר חתונה צו האבען. ארויסגעהענדיג פון קליניק מיט'ן קינד אויף די האנד, האט זי נישט געהאט דערמיט וואס צו טאן. די „מאמע" איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

ווידער פערטשאדעט 2 פאמיליעס

(§) אויף פעטריקאָווער 101 איז פער-...טשאדעט געווארען פון אנ'איינגעהייצטען ...וויוען, דער 48-יעהריגער שמואל עפ-...שטיין, זיין 40-יעהריגע פרוי מאניא, 16-...יעהריגער זוהן מאיר, די 31-יעהריגע ...שוועסטער זיינע סאלא און די דינסט ...לאדיסלאווא פעלדפאגען. די ארויסגע-רופענע הילע האט זיי לעמען אפגעמונ-טערט.

א צווייטער פאראל איז געשעהן אויף ראקיטשינער 9, וואו ס'איז פערטשאדעט געווארען מאריאנא פאלאנטשיק און 2 קינדער.

...שאפען א צענטראלע פון קאנפעקציע-שניידער
פון לאדז, בזשעזשין און אזאָרקאָוו

(אג) די שניידער-מייסטער פון לאדז, ...שעזשין און אזאָרקאָוו האבען לעצ-...טענס געפיהרט צווישען זיך א גרויסע ...קאנקורענץ. הויפטזעכליך האבען אלע ...צווישען זיך אנגעהויבען צו קאנקורירען, ...זינט ס'האט זיך ענטוויקעלט דער קאנ-...פעקציע-עקספארט קיין ענגלאנד. האט ...זיך די קאנקורענץ אויף א אמת זיך פי-...ונדערגעבלוט. האט אין שניידער-מייס-...טער גענומען 7 זל. פאר א מאַרינארקע, ...האט דער אזאָרקאָווער אָדער בזשעזשי-...נער גענומען 6 זל. ...איצט, ווען דער עקספאָרט קיין ענג-לאנד האט זיך כמעט ווי אפגעשטעלט, האבען זיך ערשט די שניידער-מייסטער ארומגעזעהן, אז ס'איז נויטיג א פעראיי-ניגונג. די טעג האבען מאכי די לאָדזער, אזאָרקאָווער און בזשעזשינער שניידער-מייסטער פון קאנפעקציע זיך פעראייניגט אין אין „צענטראלער ארגאניזאציע פון מייסטערס פון דער קאנפעקציע-אינדוס-טריע" מיט'ן זיץ-ארט אין לאדז. איהר ערשטע אויפגאבע וועט זיין צו מאכען אין ארבייטס-צייגניס פאר די אלע שטעט.

קאנפערענץ וועגן די סעזאן-ארבייטן

(א) מיט אייניגע טעג צוריק האבען ...די סעזאן-ארבייטער רעקלאמירט א מעמא-...ריאל אין מאגיסטראט, אנצוהויבען היי-...יאהר פריהער די סעזאן-ארבייטן. דער מאגיסטראט רופט צוזאמען אויף דער קו-מענדיגער וואך א קאנפערענץ מכח דער פראגע.

לאדזער אינדוסטריעלער אויף דער אויסשטעלונג אין תל-אביב

(א) דער לאנד-פערבאנד פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין לאדז האט בעקומען אנ'איינלאדונג פון דער האנ-דעלס-קאמער אין תל-אביב צו בעטייליגען זיך אין דער מזרח-אויסשטעלונג, וואס וועט געעפענט ווערען דעם 7 אפ-ריל און זיין אפען ביז'ן 30 דעמזעלבען חודש.

היות ווי א ריי לאדזער פירמען, בע-זונדערס אונטערנעמונגען פון טעקסטיל-און קאנפעקציע, עקספארטירען ביז איצט זייערע אויסארבייטונגען אויפ'ן נאהענט מזרח, האט דערזבער די תל-אביב-ער אויסשטעלונג, ארויסגערופען לעב-האפטיגע פעראינטערעסירונג.

לאדזער מאגיסטראט שולדיג הונדערט צוואנציג טויזענד. זל. שטייערן

(§) ווי בעקאנט, זענען די זעלבסט-פערוואלטונגס - ארגאנען מחויב יעדען 2 וואכען צוצושטעלען דעם שטייער-אמט די אויסצוגען פון די מלוכה-שטייערן, וואס זענען איינגעפלאסען אין שטאָט-קאסע און רויעלבע איבערשיקען אין דער שטייער-קאסע. היות דער לאדזער מאַ-גיסטראט האט זיך ביז איצט נישט צו-געפאסט צו דער דערמאנטער פעראָרד-נונג האט די הויכע שטייער-קאסע זיך נעכטען געווענדעט צום שטאָט-פרעזי-דענט זשעמיענצקי, ער זאל ארויסגעבען א פעראָרדנונג תיכף אויסצוצאהלען דער שטייער-קאמער די סומע פאר די דער-מאנטע שטייערן, און נעגענפאל וועט זי זיין געצוואונגען אנצונעמען אלע מעגלי-כע מיטלען.

דער מאגיסטראט איז שולדיג דער שטייער-קאמער אייניגע און צוואנציג טויזענד זל. שטייערן.

טעאטער און קונסט

גרויסער ערפאלג פון „מסעות בנימין השלישי" אין „הזמיר"

די פרעמיערע - פארשטעלונגען, וואס זענען פארגעקומען פרייטאג, שבת און זונטאג אין „הזמיר", זענען ארויס מיט גרויס ערפאלג. די „יודישע טעאטער-סטודיע" אין „הזמיר" האט ווידער אמאל בעוויזען, אז זי שטעהט אויף דער הויך פון איהר אויפגאבע.

צוליב דעם גרויסען ענטוזיאזם, וואס די פרעמיערע האט ארויסגערופען, וועלען געגעבען ווערען ווייטערדיגע דריי פארשטעלונגען קומענדיגען פרייטאג, שבת און זונטאג.

ראדיא פראגראם

מיטוואָך 2 מערץ

לאדז (233,8) 11.45 פוילישע פרעסע איבערזיכט, 11.58 שעה-צייכען און טאג-פראגראם, 12.10 גראמאפאן-פליטען, 3.45 געלד-בערזע און קאמוניקאט פאר שיפער און פישער, 3.50 גראמאפאן-פליטען, 4.15 קאמוניקאט פון מלוכה'-שען אינסטיטוט פאר פיזישע ערציהונג און מלוכה'שען ספארט פערבאנד, 4.20 פארטראג, 4.40 גראמאפאן-פליטען, 4.55 לעקציע ענגליש, 5.35 רעפעראט, 6.10 נאכמיטאג-קאנצערט פון ראדיא-ארקעס-טער, 6.50 פערשידענעס, 7.15 קאמוני-קאט פון דער לאדזער האנדעלס און אינדוסטרי קאמער און פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג, 7.30 פילם קאלענדאר, טעאטער רעפערטואר און גראמאפאן-פליטען, 7.45 ראדיא פרעסע זשורנאל, 8.- מוזיק. פעליעטאן, 8.15 אוועגד פון ציגיינישע לידער, 8.55 ליטעראַרי-שע פירטעל-שעה, 9.10 אפערן-אריעס, 9.40 פיאנא טריא טשייקאווסקי'ס (פלי-טען), 10.35 ביילאגע צום ראדיא פרע-סע זשורנאל, וועטער און פאליציי קא-מוניקאטען, 10.45 א שפאציר מיט'ן דעטעקטאר איבער אייראפא (רעטראנס-מיסיע פון אויסלענדישע סטאציעס).

ביי מאגען און דאַרם-שטערונגען אנ-פאלען פון לייב שמערצען, אויפגערעגט-הייט, נערוועזיטעט שווינדעל-געפיהל, אלגעמיין נישט גוט-פיהלען זיך ווע-רען געלינדערט דורכ'ן געברויכען טעג-ליך א גלאז נאטירליך
Franciszka Józefa
ביטער-וואסער. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און אפטייק-סקלאדעס

די לאגע אין האנדעל
מען לעבט מיט האפנונג

(§) אין באוועל-מסחר איז ווייטער שטיל. קונים זענען געווען זעהר ווייניג. די פרייזען זענען געווען ווייט נישט קיין איינהייטליכע, יעדער האט „געמאכט שבת" פאר זיך.

נישט קוקענדיג דערויף, זענען די באַוועל-סוחרים אין אָפּטימיסטישער שטימונג, מחמת עס דערנעהנטערט זיך דער „הויך-סעזאן" און יעדער ווייסט, אז אין די נאהענטסטע טעג וועט זיך דער שטילשטאנד ענדיגען.

ביים אננעהמען און אבזאגען ארבייטער
מוז מען מעלדען דעם ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט

(§) דער מלוכה'שער ארבייטס-פער-מיטלונגס-אמט האט ארויסגעשיקט צו אלע סוחרים און פאבריקאנטען פעראיי-נען, אז ביים אננעמען אדער אפשאפען ארבייטער, אדער ביורא-אנגעשטעלטע מוז מען אין פערלויף פון 3 טאג מעל-דען דעם ארבייטס-פערמיטלונגס אמט. פאר נישט צופאסען זיך צו דעם וועט מען בעשטראפט ווערען ביז 3000 זל.

2 וואכען ארעסט פאר ניט צולאזען קיין ארבייטער בעת א שטרייק

(§) דער 31-יעהריגער פאוועל ווער-נער און 34-יעהריגער אדאלף לודוויק ריפענע גובע הולף זיי אלעמע: אפגע-ווארען יעדער אויף 2 וואכען ארעסט פאר שטערען די ארבייטער צו ארבייטען בעת א שטרייק, וואס איז פארגעקומען אין שאפאוואל'ס פאבריק אויף קילינסקי גאס.

פייערליכע ערעפנונג פון א קונסט-אויסשטעלונג אין לאדז.

אויף מאניושקי 1 איז פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דער ביל-דער-אויסשטעלונג פון די לאדזער קונסטמאלער אדאלף בערמאן, מאוריצי טרעמבאטש, יוסף קאָוונער, קאנסטאנטי מאצקעוויטש, ה. פאדושקא, אנטאני וויפעל, לוציאן שעמינסקי, אלפרעד קאלער און קארל ענדע.

די אויסשטעלונג רעפרעזענטירט די בעסטע ווערק פון די דערמאנטע קינסט-לעס, בעזונדער'ס ציהען צו די אויפ-מערקזאמקייט די בילדער פון בערמאן, טרעמבאטש, מאצקעוויטש און קאָוונער.

קאנפיסקירט
סאציאליסטישע צייטונג

(§) די דייטשע „לאָדזער פאלקסצייטונג" איז נעכטען קאנפיסקירט געווא-רען פאר א ארטיקעל „דאס פעלשען פון ארבייטס-געזעץ".

קרייז קאנפערענץ
פון „תרבות"

קומענדיגען זונטאג 10 פריה ארדנט איין די הויגע אפטיילונג פון „תרבות" אין לאקאל פון דער פרויען-געזעלשאפט „וויזא" (שענקעוויטשא 26) א העברעאי-שע קרייז-קאנפערענץ, געווידמעט פער-שידענע פראבלעמען פון דער העברעאי-שער בעוועגונג. א חוץ עסקים און פאר-שטעהער פון לאדזער סביבה, קומען פון ווארשא מיטגלידער פון צענטראלען קא-מיטעט פון „תרבות" ר"ר צבי זוהר און ה' משה גארדאן.

בערל לאָקער אין לאדז

דער מיטגליד פון דער וועלט-עקזע-קוטיווע פון דער ציוניסטישער ארגאני-זאציע, דער בעקאנטער ארבייטער-פיה-רער בערל לאָקער, וועלכער איז אויך א מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע פון סא-ציאליסטישען אינטערנאציאנאל, קומט די נעהסטע וואך קיין לאדז אלס גאסט פון דער „ליגע" פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל" און דא האלטען א רעפעראט. ס'גרייט זיך א ספעציעלער קבלת-פנים קאמיטעט אויפצונעמען דעם חשוב'ן גאסט.

פון „וויזא"

היינט 8.30 אין אוונט אין „וויזא" פארקומען א רעפעראט פון ד"ר ז. עלענ-בערג: „דער איינציגער אנטיסעמי-טיזם".

טעלעגראמען

אטענטאט אויף די מינדערהייטען-רעכט אין לעטלאנד

ריגע, (י.ט.א.) די לעטלענדישע רעגירונג האט פערעפענטליכט א דעק-רעט, לויט וועלכען עס ווערט אבגעשאפען דאס רעכט זיך צו בענוצען מיט די מינדערהייטס-שפראכען און אלע רע-גירונגס-אינסטיטוציעס און קאמונאלע אמטען. דער דאזיגער דעקרעט האט ארויסגערופען שארפע פראטעסטען מצד דער יודישער און אפאזיציאנעלער פרע-סע.

אויטאבוס-פערבינדונג תל-אביב-באגדאד בעת דער פריהלינג אויסשטעלונג

תל-אביב, יט"א, אויף דער צייט פון דער אויסשטעלונג פון ארץ-ישראל און נאהענטען מזרח וועט איינגעפיהרט ווערען א ספעציעלע אויטאבוס-קאמוני-קאציע צווישען תל-אביב און ביירוט. די געסט אויף דער אויסשטעלונג וועלען געניסען פון 40 פראָצ. הנחות אויף די אלע אויטאבוס-ליניעס.

11 יודישע פראפעסארען אויף דעם דזשייל-אוניווערסיטעט

ניו-יארק, (י.ט.א.) פון דער ביבליאגראפישע פון די ווערק, וועלכע זענען פערעפענטליכט געווארען דורך דעם דזשייל-אוניווערסיטעט איז צו זע-הען, אז אויף דעם דאזיגען אוניווער-סיטעט האלטען לעקציעס 11 יודישע פראפעסארען.

דירעקטאר פון דער אסטראנאמישער אבסערוואטאריע פון אוניווערסיטעט איז דער יודישער פראפעסאר פראנק שלע-זינגער.

די פערקויפטע פרוי

שפאנענדער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען אין פוילען.

נעשריבען ספעציעל פאר'ן „לאָדזער טאגעבלאט"

פון לעאן גאלדמאן

(71-טע פארטזעצונג)

— יא, איך וועל עס אייך זאגען, — האט דאָקטאר גרינשטיין נעענטפערט.

קופער האט דערקענט, אז עס האנדעלט זיך דא וועגען אנ'ענין, וואס האט א גרויסען שייכות צו איהם. ער איז געווען זעהר נייגעריג.

— איך האב דא ביי אייך געטראָפען עמיצען, וואס האט מיך זעהר איבערראשט.

— ווער קען עס זיין? — האט קופער געפרעגט מיט א פריינדליכען שמייכעל.

— איך האב איהם געטראָפען אין א זעהר טרויעריגען צושטאנד. ער איז גייסטיג קראנק.

— ווער?

— דאס איז די פרוי, וואס וואוינט ביי אייך אין א מאדנער וואוינונג אין מיטען גארטען.

— איהר מיינט לילי'ן? — האט קופער געפרעגט א שטארק ערשטוינטער.

— זי הייסט נישט לילי, מיין טייערער, זי הייסט רוזשא.

— וואס רעדט איהר? — האט קופער אזש אויפגע-שפרונגען פון ארט.

— איך ווייס, וואס איך רעד. איך האב נישט קיין טעות.

— דערצעהלט מיר, איך בעט אייך, איז קופער צו-געשטאנען און אין זיין קול האט זיך געפיהלט א געוואל-דיגע נייגעריגקייט.

— עס איז א לאנגע געשיכטע. ווילט איהר זי איצט אויסהערען?

— א, מיט'ן גרעסטען פערגעניגען. מיט דער גרעס-טער אויפמערקזאמקייט וועל איך איינזאפען אייערע ווער-טער.

דאָקטאר גרינשטיין האט זיך גלייך געמאכט די ברי-לען האט א טיפען הוסט געטון און מיט א שטילער שטים האט ער אנגעהויבען.

— דאס איז געווען מיט צוואנציג יאהר צוריק מיין פריינד. נאכדעם, ווי איך האב געענדיגט דעם אוניווערזיטעט און בעקומען דעם טיטעל דאָקטאר, האב איך זיך בעזעצט אין דער פראווינץ-שטאט לענטשיץ ביי לאדז. דאס קליינע שטעטעל האט נישט איבעריג בעפרידיגט מיין אמביציע און מיינע פערלאנגען. אבער איך בין דורך א קורצע צייט זעהר בעליבט געווארען צווישען די דארטיגע איינוואוינער, יודען און קריסטען, און דאס איז געווען די קראפט, וואס האט מיך ווייטער געהאלטען אין דעם שטעטעל. איך האב זיך דארט געלעבט גאנץ רוהיג. די פרייע צייט האב איך מיך פערנעמען מיט געזעלשאפטליכע ארבייט, ווייל אין א יאהר נאכדעם, ווי איך האב זיך דארט בעזעצט בין איך געווא-רען אויסגעקליבען אלס פרעזעס פון דארטיגען קולטור-פעראיין און אלס פרעזעס פון דער קהלה.

אין א געוויסען טאג איז געשעהן א זאך, וואס האט געהאט א שטארק ווירקונג אויף מיין לעבען.

אין שטעטעל איז געקומען צופאהרען א צירק. דאס איז געווען א מחנה ציגיינער, וואס שלעפט זיך ווי עס איז אלעמען בעקאנט, פון איין ארט צום אנדערן און פערדינט שווער דאס שטיקעל ברויט.

די יוגענד פון שטעטעל איז געווען צופרידען פון דעם, וואס עס איז געקומען צו פאהרען א צירק. דאס האט אביסעל פערטריבען די לאנגווייליגקייט פון דעם שטעטעל. עס איז דערייבער נישט געווען קיין וואונדער, וואס אין טאג פון דער ערעפנונג איז דער צירק, וואס האט זיך געפינען אין א גרויסער געביידע, געווען פראָבען-פול.

עס האבען אויך נישט געפעהלט אלע פאפולערע מענ-שען פון'ם שטעטעל.

— איך אליין האב געהאט אנ'ארט אין איינע פון די ערשטע רייהען לעבען דער ארענע.

דאס רייכע פראגראם האט אויסגענומען ביי די צו-שויער.

דער אינטערעסאנטער נומער איז אבער אפגעלעגט געווארען אויף צום סוף.

מיט גרויסע אותיות האבען די אפישען אנגעזאגט דעם לעצטען נומער, אלס גרויסע סענסאציע.

מיט גרויסע פלאקאטען איז געווען אנגעזאגט, אז דער לעצטער סענסאציאנעלער נומער איז דער אויפטריט פון א בענדיגער פון ווילדע חיות. א געוויסער נאטען זיבערט. דעם אינטערעס האט נאך מעהר פערשטארקט די גרויסע אפישען וועלכע האבען פארגעשטעלט א שטייג מיט ווילדע חיות, נעבען וועלכע עס שטעהט זיבערט מיט אנ'אויפגעהויבענער בייטש אין דער האנד.

וואס מעהר דאס פראגראם ;[illegible]

צום סוף. אלץ גרעסער איז געווארען די שפאנונג צווישען די צושויער. ענדליך האבען זיך אלע נומער געענדיגט און עס האט געהאלטען ביים לעצטען.

עס איז ארויסגעפיהרט געווארען אויף דער ארענע א שטייג מיט א האלבען טוץ לייבען און טיגערן. וועלכע האָ-בען ווילד געברומט און געבליצט מיט די פייערדיגע אויגען, אזש נישט איינעם איז בעפאלען א פחד.

א טויטע שטילקייט האט געהערשט אין זאל, אויף דער ארענע האט זיך בעוויזען נאטאן זיבערט.

דאס איז געווען א שעהנער, זעהר קרעפטיגער מאנס-פערשוין מיט אנ'ענערגיש פנים. ער האט נישט אויסגעזעהן צו זיין פון דער ערשטער יוגענד, אבער נישט אלט. ער האט זיך העפליך פערנויגט פאר'ן פובליקום. ער איז געווען אנגעטון אין א טריקא-אנצוג.

ער איז אריין אין דער שטייג. די אונרוהיגקייט פון די חיות איז געווארען שטארקער.

איינער פון די לייבען מיט א געדיכטער שווארצער גושיווע האט זיך גענומען ווארפען מיט צארן. א טיגער האט זיך איינגעהויקערט און געשטופט אין א ווינקעל.

א מאדנע זאך. דוקא דער דאזיגער איינגעהויקערטער טיגער האט ארויסגערופען ביי מיר א מורא. ער האט מיר אויסגעוויזען צו זיין געפעהרליכער ווי די איבעריגע חיות און דאס, וואס איז ווייטער געשעהן האט, ליידער, בעשטע-טיגט מיין חשד.

מיט אנ'איינגעהאלטענעם אטעם האט דאס פובליקום זיך צוגעקוקט צו דעם העלדישען מאן, וועלכער איז דרייסט אריין אין דער שטייג, בעוואפענט מיט א בייטש האט ער מיט א שטרענגען בליק אנגעמאסטען די חיות, וועלכע האבען זיך צעטומעלטע צוריקגעצויגען.

(פארטזעצונג קומט)

נעכטיגע סיים-זיצונג האט געדויערט 5 מינוט

דאס נייע געזעץ וועגן סאציאַלע פערזיכערונגען אויף דער סיים-זיצונג פון 7. מערץ

ביליצער טעקסטיל-פאַבריקאַנטען געקינדיגט דעם לוין-אפמאַך

וואַרשא (טעלעפאָניש) 10,15 פאַר-מיטאָג האָט זיך אָנגעהויבן די היינטי-גע סיים-זיצונג. אויף דער טאָג-אָרדנונג האָט זיך געפונען דער רעגירונגס-פּראָ-יעקט פון א נייעם עמעריטור-געזעץ, וואָס ענדערט די עמעריטור-פּאָרשריפטען ניט גינסטיג פאַר די בעאַמטע. די עמעריטור-אָפצאָהלונגען ווערען געהעכערט, דאַגע-גען ווערט פערגרעסערט די צאָהל יאָה-רען, וואָס בערעכטיגען, צו געניסען פון עמעריטור.

דאָס געזעץ האָט זיך שוין געפונען אויף דער טאָג-אָרדנונג פון דער שבת-דיגער זיצונג נאָר צוליב דעם, וואָס דאָ איז ניט געווען קיין קוואָרום איז די אָפשטימונג אָפגעלעגט געוואָרען.

די ב. ב.-רעפּוטאַטען האָבען זיך צו-געשטעלט אין קאָמפּלעט. די ענדעקעס האָבען זיך אין דער זיצונג נישט בעטיי-ליגט. די לינקע האָבען פערלאָזט די זי-צונג, ווען עס האָט זיך אָנגעהויבען די אָפשטימונג. דער פּראָיעקט איז אַזוי נאָך אָנגענומען געוואָרען בלויז מיט שטימען פון ב. ב.

א צווייטער פּונקט, וואָס האָט זיך נאָך געפונען אויף דער טאָג-אָרדנונג איז אָפּ-געלעגט געוואָרען. די גאַנצע היינטיגע סיים-זיצונג האָט געדויערט אינגאַנצען 5 מינוט.

די נאָהענטסטע זיצונג קומט דעם 7. מערץ. עס וועט שוין דאַן בעטראַכט ווערען דער רעגירונגס-פּראָיעקט פון נייעם געזעץ וועגן סאָציאַלע פערזיכע-רונגען.

געקינדיגטער לוין-אפמאך

קאַטאָוויץ (טעלעפאָניש) די נאָכ-מיטאָג-פּרעסע ברענגט די ידיעה, אַז די ביליצער טעקסטיל-אינדוסטריעלער האָבען געקינדיגט דעם לוין-אָפּמאַך מיט די אַרבייטער, וואָס זענען בעשעפטיגט אין די טעקסטיל-אינדוסטריע.

דר. קאַלענשער געגען פּרייסישען רעגירונגס-פּראָיעקט פון קהלות-געזעץ

בערלין (יטא) דער פאָרשטעהער פון יט"א האָט געהאַט א געשפּרעך מיט'ן ווינצע-פּרעזעס פון פּרייסישען קהלות-פערבאַנד און פיהרער פון דער ציוניסטישער פראַקציע אין פערבאַנד ד"ר מאַקס קאַלענשער וועגען נייעם געזעץ-פּראָיעקט פון דער פּרייסישער רעגירונג וועגען די קהלות. ד"ר קאַלענשער איז ביי דער מיינונג, אַז דער געזעץ-פּראָיעקט מוז ענערגיש בעקעמפט ווערען.

דער געזעץ-פּראָיעקט ערמעגליכט אויך גאַנץ לייכט אַרויסצוטרעטען פון די קהלות און זיך בעפרייען פון אַלע קהלות-שטייערן. עס ענטשטעהט דערי-בער די געפאַהר, אַז די יודישע קהלות וועלען זיך צוברעקלען אין סעפּאַראַטיס-טישע סינאַגאָגע-קאָנגרעגאַציעס.

דער קהלות-פערבאַנד ווערט לויט'ן נייעם געזעץ נעזעצליך נישט אָנערקענט, אַזוי דאָס די אויטאָנאָמיע פון די קהלות איז ערנסט בעדראָהט. צוליב די אַלע טעמים ווערט דער קהלות-געזעץ פּראָ-יעקט ענטשידען בעקעמפט דורכ'ן גאַנ-צען פּרייסישען יודענטום.

די היטלער-פּרעסע זוכט אבאָנאמענטען אין אויסלאנד

לאָנדאָן. (יטא) ווי מען מעלדעט מיט, מאַכען די דייטשע היטלעריסטען גרויסע בעמיהונגען, כדי צו פערשפּרייטען זייער פּרעסע אויך אין אויסלאַנד. דער צענ-טראַל-אָרגאַן פון די נאַציאָנאַל-סאָציא-ליסטען אין דייטשלאַנד „פעלקישער בע-אָבאַכטער" האָט פינאַנדערגעשיקט צו אַלע זיינע אַבאָנענטען אין פערשידענע לענדער פון אייראָפּא און אמעריקא א ווענדונג צו הערבירען נייע לעזער און אַבאָנענטען פאַר דער דייטשער היטלער-פּרעסע.

יודישע קאלאניזאציע אויף דעם סיני'ער האלב-אינזעל?

פּרעסע-שטימען און קלאַנגען ארום פאַנטאַסטישע פּלענער פון אבבאס הילמי

ירושלים. (יט"א) די אַראַבישע ציימונגען „פעלעסטיין" און „מעראַאַט על שאַרק" דרוקען איבער די פאָרשלאָ-גען מכח אַן אַראַביש-יודישער קאָנפע-רענץ פון רונדען טיש, וואָס זענען פער-פליכט געוואָרען דורך יט"א און פער-זעהן זיי מיט א רייה קאָמענטאַרען.

פון וואָס פאַר אַן אַראַבישע קוועלע שטאַמען די פאָרשלאַגען — פרעגט „פעַ-לעסטיין" — פון דער אַראַבישער עקזע-קוטיווע צי פון העכסטען מוסולמענישען ראַט? און אויב נישט פון די דאָזיגע קערפערשאַפטען, טאָ ווער איז דער איני-ציאַטאָר פון די פאָרשלאַגען? צי וואָלט נישט געווען געוואונשען אַן אָפיציעלע ערקלערונג פון דער רעגירונג וועגען דעם ענין?

„מעראַאַט על שאַרק" בעצייכענט די פאָרשלאַגען אַלס פאַנטאַסטישע קאָמבי-נאַציעס, וואָס האָבען נישט קיין שום יסוד.

ירושלים, (י.ט.א.) די עגיפּטישע און טערקישע פּרעסע בעשעפטיגט זיך נאָך אַלץ מיט די פאָרשלאַגען פון אַב-באַס הילמי וועגען אַ יודיש-אַראַבישער פערשטענדיגונג. די צייטונגען פערציי-כענען די פערשידענאַרטיגע קלאַנגען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פערזאָן פון אבבאַס הילמי. צ.וו. אַנד. ווערט פער-צייכענט אַ קלאַנג, דאָס אבבאַס הילמי שטרעבט צו ווערען דער קעניג פון סיריען אין ארץ ישראל. דערביי זאָל צו ארץ ישראל פעראייניגט ווערען אויך דער סיני'ער האַלב-אינזעל, וואו עס זאָל דורכגעפיהרט ווערען אַ ברייטע יודישע קאָלאָניזאַציע. דערביי ווערט אָנגעוויזען, אַז דער האַלב-אינזעל סיני איז אַ פרוכטבאַר לאַנד און איז רייך אין מינעראַלען און מעטאַלען.

בילדער פונ'ם קאמף פאַר די פּרעזידענט-וואהלען אין דייטשלאַנד

אדאָלף היטלער, האָט זונטאָג געהאַלטען זיין ערשטע קאַנדידאַטען-רעדע אין בערלינער ספּאָרט-פּאַלאַץ.

מיניסטער ד"ר דיטריך, פּאָרזיצער פון דער דייטשער פאָלקס-פּאַרטיי בעת זיין וואַהל-רעדע אין בערלין לטובת הינדענבורג.

דיסטערבערג, קאַנדידאַט פון דייטש-נאַציאָנאַלע און „שטאַלהעלם" בעת דער רעדע אין גרויסען מעסע-זאַל אין קעלן, מיט וועלכען דער וואַהל-בלאָק שוואַרץ-ווייס-רויט האָט געעפענט דעם וואַהל-קאַמף.

קלאַנג - קינא
ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.

היינט און טעגליך! דאָפּעלטער פּראָגראַם!

מיטרייסענדע מייסטערווערק, קלאַנג געזאַנג — א.ג.

ווען ליבע ערוואַכט

אין דער הויפּט-ראָל די ליידענשאַפטליך רייצענדע

BEBE DANIELS

אין דער סביבה פון די בעליבטסטע אַקטיאָרען און אַ צאָהל רייכער טאַנץ אַנסאַמבל. רייכע אויסשטאַטונג! הערליך שפּיל! פעט'כשוס'טער טעמפּעראַמענט, בצרוישט פון ליידענשאַפט!

2-טע בילד.

פּוילישע רעדענדיגער פילם, א דראַמע — א.ג.

„די שטים פון הארץ"

הויפּט-ראָלען: Romanówna i A. Żabczyński

אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען: טעגליך פון 4 נ.מ. שבת, זונטאָג און חגאות 12 אַ ייגער מיטאָג. דער זאַל איז גוט בעהייצט.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
ווּאָדקאַ 1.

נאָר פאַר די נערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראַלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט - קאָסמעטיק.
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.
בעזונדערע וואַרטע-צימער פאַר פרויען.
וויזיט 3 זלאָטעס

אינזש. א. רוסאַק

געשוואוירענער דאָלמעטשער ביים קריין-געריכט אין לאָדז
נאַרוטאַוויטשאַ 47, טעל. 245-08
פיהרט אויס איבערזעצונגען פון אַלע אַרט אַקטען, דאָקומענטע און קאָרעספּאָנדענץ.

אַ שטוב און קוך

מיט אַלע בעקוועמליכקייטען איז זאָפאָרט אָפּצוגעבען. אַלעי 1-טער מאַי 23, פּראָנט. 2-טען שטאָק, וואוינונג 9.
898

א גוטער
ריכטעווער
זוכט אַרבייט פאַר א ביליגען געהאַלט. אָפערטען אָפּצוגעבען אין דער אַדמיניסטראַציע אונטער „ריכטעווער".
901

א שקאַרפּעטן-אַרבייטער
ווערט געזוכט אויף 2 אידעאַל ווענדער פלאַטין, וועלכער איז קוואַליפיצירט אָהן מייסטער. קען זיך ווענדען פּילסודסקיעגאָ 31. אָפיצינע, לינקס, 3-טער שטאָק.
903

טיול-גאַרדינען
מיט פּילעי לעצטע מאָדע פיהרט אויס בילי בלייווייס. זאַוואַדזקאַ 27, לינקס 2-טער שטאָק.

פון דער סדרה
ס'איז ערשינען דאָס זעקסטע ספר'ל „פון דער סדרה", וועלכעס נעמט אַרום די סדרות: משפטים, תרומה, תצוה, תשא, ויקהל, שקלים, פקודי. אַלע 6 הגפטן נעמען אַרום די ספרים: דברים, בראשים, שמות. צו בעקומען אין די לאָדזער בוכהאַנדלונגען און ביים אַרויסגעבער ה. ז. גליקסמאַן. לאָדז, זאַוואַדזקאַ 16א.

8-טונג!
דאָס
לאָדזער טאָגעבלאַט
בעקומט מען טעגליך 6 אַ זייגער פרי אין אַלע באַהן-קיאָסקען
„Ruch"

Dr. med. Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט
פאַר הויט און געשלעכטס-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 8—9.30 פריה, פון 12.30—1.30 נ"מ. און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 9 ביז 1 בייטאָג.
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

צו פערדינגען
3 גרויסע שטובען צו צוויי פענסטער און קוך, מיט בעקוועמליכקייטען. צו ערפאַהרען נאָוויץ-טאַרגאָוואַ 5, פּאַרטער. רעכטע זייט פון 10—12 פאַרמיטאָג און פון 3—6 נאָכמיטאָג.

דיבור קשה לעינא וקשה לראש (נדרים מ"ט)
טון דאַרף מען און ניט רעדען!
אַלע יודען ערלעדיגען דעריבער זייערע רעכטס-ענינים נאָר אין דעם אונ-טען אָנגעגעבענעם ביוראָ, וואו ס'ווערען רעדאַגירט און ערלעדיגט לויט'ן אויסטאָו: פּאָדאַניעס אין שטייער און מיליטער-ענינים, סקאַרגעס און אַפּעלאַציעס אין ציווילע-קאַרנע ספּראַוועס ווי אויך פּר. שותפות-אַקטען, דזשערזשאַוועס, ווילאַנטשע-ניעס א. ז. וו. קלויזולעס און זאַבעז-פּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען.
דאָס ביוראָ שיקט אַרויס: מאַניטען, רע-דאַגירט אין געהעריגען טאָן, וועלכע ברענ-גען אַ געזיכערטען ערפאָלג.
ספּעציעלע אָפּטיילונג פאַר אינקאַסאָ פון פּראָטעסטירטע וועקסלען און אָפענע חובות אויך אויף דער פּראָווינץ ביי דער מיטבע-טיילונג פון רוטינירטע און ענערגישע אינקאַסענטען.
רעכטס-קאָנסולענט
י. ח. בוזין, לאָדז, אַגראַדאָוואַ 3
טעל. 191-48

שרייבען שעהן און שנעל
לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואָס קען גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.
אָוואַדזקאַ 19 ש. 1, פּר

אויפ'ן פרילינג-סעזאָן

KONSUM
BEI DER „WIDZEWSKA MANUFAKTURA" S. A.
ROKICIŃSKA 54. Zufahrt mit den Strassenbahnen № 10 & 16

עמפּפעהלט

פאַר די פרוי:
א גרויסען אויסוואַהל פון וואָלענע און זיידענע-שטאָפען ווי אויך עלעגאַנטע וועש.

פאַר דעם הער:
די נייעסטע סחורות אַנציגער. ווי אויך ערשטקלאַסיגע וועש.

אַלע אַנדערע אָפּטיילונגען זענען רייך פערזעהן.

פּ. ס.: צוליב די ענדע פון דער ווייסע וואָך זענען די פּרייזען פון לייוונט און די גוט בעקאַנטע פון זייער קוואַליטעט סחורות OK נישט געהעכערט.

לאַנג-יעהריגער געריכטס-סעקרעטאַר
שרייבט און ערלעדיגט אַלערליי
ביטעס, אַנקלאַגעס און קלאַוזולעס
— ספּעציאַליסט אין מיליטער-ענינים. —
שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע-קאַרטען אויפ'ן יאָהר 1932
ב. מאַן, פּעטריקאָווער 10

אבאָנאמענטס-פּרייז: פאַר א חודש אין פּוילען 5 זלאָטיס, אין פראַנקרייך און בעלגיען—20 פראַנק, אין אַנדערע לענדער 1.25 ... אַנאָנסען-פּרייז: פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% טייערער, אויסער דער שטאָט מיט 50 טייערער, פון די פּרייזען ווערט נישט ערמעסיגט קיין ראַבאַט. פאַר א מילימעטער-שורה פאַר'ן טעקסט 16 גר. פּרייזען 24 גר., אין טעקסט 40 גר. פּרייזען 60 גר. נאָכ'ן טעקסט 12 גר. פּרייזען 18 גר.

Tłocznia E. i M. Hamburskich. Łódź. Piotrkowska 16. Dzierżawca: M. B. Wein — Odpowiedzialny Red.-wydawca: ...